

การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา
นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โดย
นางสาวกรกมล วรพงษ์

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา
นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SOCIAL IDENTITY OF GAY WOMEN IN HIGHER EDUCATION : A CASE STUDY
OF GAY WOMEN STUDENTS AT SILPAKORN UNIVERSITY
INTERNATIONAL COLLEGE

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2010

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง "การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร" เสนอโดย นางสาวกรกมล วรวงษ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ ดร.ธีรพงษ์ บัวหล้า

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.สวรรษา ชื่อเลื่อม)

..... /..... /.....

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

(อาจารย์ ดร.วิโรจน์ เกษภูมัตถ์)

..... /..... /.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธีรพงษ์ บัวหล้า)

..... /..... /.....

51601702 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : หญิงรักหญิง / การสร้างตัวตน

กรกมล วรวงษ์ : การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา
กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร. อาจารย์ที่ปรึกษาการ
ค้นคว้าอิสระ : อ.ดร.ธีรพงษ์ บัวหล้า. 67 หน้า.

การศึกษาในหัวข้อเรื่อง การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิงของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2) เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงตัวตนของนักศึกษาในกลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ (3) เพื่อศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาในกลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการศึกษาจากวิธีเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และชัดเจนมากที่สุด ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการโรงแรมวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 25 ราย พบว่ากระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง นั้น สามารถสังเกตได้จากลักษณะของการแต่งตัวที่ไม่เน้นสรีระ และบุคลิกภาพท่าทางคล้ายผู้ชาย โดยการแสดงตัวตนสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบคือ ทางตรง และทางอ้อม ไม่ว่าจะเลือกวิธีการแสดงตัวตนในทางตรง หรือทางอ้อม กับคนรอบคร้วหรือเพื่อนๆ ก็ไม่พบว่าเกิดการไม่ยอมรับจากครอบครัวหรือเพื่อนๆ และต่างมีความรัก ความเข้าใจในตัวตนเป็นอย่างดี และกรณีการไม่ยอมรับของคนในครอบครัว ในบางรายที่เกิดการไม่ยอมรับ รังเกียจ และบังคับให้เลิกเป็นหญิงรักหญิง ซึ่งการปรับตัวทางสังคมมีต้องปรับตัวมากมายในสังคมครอบครัว และเพื่อนๆ หรืออาจจะนั่งเก็บก้นอยู่ในสิ่งที่ต้องปรับเพื่อจะได้เข้ากับกลุ่มเพื่อนผู้ชายได้ และอาจไม่แสดงตัวตนมากเกินไปเมื่ออยู่กับครอบครัว

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ .....

51601702 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORDS : WOMEN WHO LOVE WOMEN / CREATE IDENTITY

KORNKAMON WORAWONG : SOCIAL IDENTITY OF GAY WOMEN IN HIGHER EDUCATION : A CASE STUDY OF GAY WOMEN STUDENTS AT SILPAKORN UNIVERSITY INTERNATIONAL COLLEGE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : THEERAPHONG BUALAR, Ph.D. 67 pp.

Research on the topic: the social identity of women who love women from in-depth case studies, students in general, and women who love women (International College, Silpakorn University). The purpose of this research is to (1) study the process of identity creation among female students and women who love women at the International College, University of Fine Arts, (2) identify patterns of student identification among women who love women at the International College, Silpakorn University, and (3) examine the social adjustment of students and women who love women at the same institution.

Qualitative methods and in-depth interviews were used in order to obtain accurate data to establish identity definitively. The main participants were 25 first-year female students at a branch of the International College of Hotel Management, Silpakorn University. These participants showed that the process of creating the identity of female students who prefer women can be observed from clothing choices that do not focus on the body and a seemingly male personality. This preference can be divided into two types: direct and indirect, in terms of whether or not they choose to express themselves in a direct or indirect way with family and friends. I did not find that the denial of family and friends affects either the love or the understanding of identity. In some cases, however, if the situation is not accepted by the family, the subject may be forced to modify her behavior. Social adjustment problems may arise with family and friends, or there may be minor aspects that need to be adjusted when in a group of male friends. These may not appear as clearly when they are with their families.

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature .....

Independent Study Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ ความกรุณา จาก อาจารย์ ดร.ธีรพงษ์ บัวหล้า อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความรู้ ตลอดจนแนวคิด ข้อคิดเห็นต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีไม่เหน็ดเหนื่อย และรู้สึก รำคาญ จนการศึกษาครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สวรรยา ชื่อเลื่อม ประธานกรรมการ และอาจารย์ ดร.วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ กรรมการ ในการสอบสารนิพนธ์ครั้งนี้ ที่ได้ที่ได้ช่วยกรุณาตรวจทานความถูกต้อง และให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้ เพื่อให้สารนิพนธ์เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการโรงแรม วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือทุกๆ ด้าน จนทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ บุคคลในครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้โอกาสในการศึกษาต่อ ในระดับปริญญาโท ทั้งความเข้าใจ กำลังใจ กำลังทรัพย์และให้ความสนับสนุนในทุกๆ อย่างมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อนสนิทมิตรสหาย พี่ๆ น้องๆ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร (ตลิ่งชัน) รุ่นที่ 2 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือทุกๆ ด้านเป็นอย่างดี รวมทั้ง ร่วมแบ่งปันทุกข์และสุขมาด้วยกันมาตลอดระยะเวลาการศึกษา

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ขั้นตอนของการศึกษา.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	5
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีรักร่วมเพศ	10
แนวคิดและทฤษฎีการเกิดหญิงรักหญิง.....	12
แนวคิดบทบาททางเพศ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3 ระเบียบวิธีวิจัย	30
การออกแบบงานวิจัย	30
หลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ในการศึกษา.....	30
หลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	31
กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	32
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33

บทที่	หน้า
การออกแบบสัมภาษณ์.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
ตอนที่ 1 กระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร	35
ตอนที่ 2 การแสดงตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร	36
ตอนที่ 3 การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	41
5 สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	46
สรุปผลการศึกษา.....	46
อภิปรายผลการศึกษา.....	51
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก.....	61
ภาคผนวก ก ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์.....	62
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ในระดับอุดมศึกษา ตรีศึกษา นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	65
ประวัติผู้วิจัย.....	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

หญิงรักหญิงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมานาน โดยมีการบันทึกเอาไว้ว่ามีมาตั้งแต่ 612 ปีก่อนคริสตกาล (เอกรงค์ ภาณุพงษ์ 2546) สำหรับในประเทศไทยเองพฤติกรรมหญิงรักหญิงนั้นก็มิใช่เพิ่งจะเริ่มมีขึ้น (ชลธิชา ศาสติคุปต์ 2532) และแม้ว่าพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศจะมีมาแต่สมัยโบราณแล้ว แต่ทัศนคติต่อความประพฤตินี้ก็แตกต่างกันไปตามยุคสมัย สามารถทำกันได้อย่างเปิดเผย และไม่เพียงแต่ถือว่าเป็นเรื่องธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังถือเป็นการแสดงความรักที่มากกว่าธรรมดาอีกด้วย แต่ในยุคต่อมา ทัศนคติก็กลับเปลี่ยนไปรักร่วมเพศถือว่าเป็นเรื่องผิดปกติ (อนุก อารีพรค และศุวทนา อารีพรค 2525)

คนในสังคมบางส่วนก็ยังคงไม่ยอมรับ และให้ความหมายแก่พฤติกรรมนี้ในทางลบ แม้ว่าคนทั่วไปจะแสดงออกว่าตนสามารถเปิดใจยอมรับบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศได้แต่หากว่าบุคคลนั้นๆ เป็นคนใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นลูกหรือหลาน บิดามารดาส่วนใหญ่มักจะเข้าใจยอมรับไม่ได้ เพราะถือว่าเป็นสิ่งผิดปกตินี้เนื่องจากคิดไปจากกรอบและบรรทัดฐานของสังคม เป็นสิ่งที่ผิดไปจากสิ่งที่คนหมู่มากพึงปฏิบัติและเป็นเรื่องที่น่าอับอาย (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532) แม้สังคมไทยจะพยายามทำความเข้าใจถึงความหมายของคนรักร่วมเพศเดียวกันแต่ปฏิบัติการทางสังคมยังมีความเชื่อแบบเดิม คือ มองคนกลุ่มนี้เป็นคนผิดปกติเป็นกลุ่มคนที่สร้างปัญหา จะเห็นได้จาก การถูกปฏิบัติของคนรอบครัว ไม่ยอมรับการแต่งงานของกลุ่มคนที่รักร่วมเพศเดียวกัน ข้อปฏิบัติหรือประเพณีที่ยึดถือในสถาบันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อน ครอบครัว โรงเรียน การศึกษากันและความไม่สะดวกต่างๆ ในการใช้ชีวิตประจำวันประกอบกับสังคมมักกำหนดหน้าที่ตายตัวให้แก่แต่ละเพศ โดยกำหนดหน้าที่เฉพาะตายตัวให้กับผู้หญิงว่าเกิดมาเป็นผู้หญิงต้องคู่กับผู้ชาย คนที่ฝ่าฝืนความเชื่อจะถูกมาตรการลงโทษทางสังคม โดยคนทั่วไปใช้ความเชื่อนี้กระทำต่อหญิงรักหญิงรวมถึงการเลือกปฏิบัติด้วย (สุมาลี โดกทอง 2548 : 2) นอกจากนี้ ความเชื่อที่ว่าผู้ที่มีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศนั้นมักมีอารมณ์รุนแรง อุนเฉียว ก้าวร้าว ทั้งนี้ ความเชื่อก็ยังได้รับการสนับสนุนจากการนำเสนอข่าวของสื่อที่มักจะมองภาพปรากฏการณ์ของหญิงรักหญิงว่าเป็น "พวกวิปริต"

ความรักเพศเดียวกัน (Homo sexuality) หรือความรักร่วมเพศ หมายถึง ความต้องการที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน พฤติกรรมเช่นนี้หากเกิดกับผู้หญิงด้วยกันเรียกว่า "หญิงรักหญิง" (Lesbianism) โดยความรักระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงมีความหมายได้หลายอย่าง ที่สำคัญคือ เรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก ที่รักใคร่ชอบพอกับผู้หญิงคนหนึ่ง ทำให้อยากอยู่ใกล้ชิด ปฏิบัติต่อกันแบบคนรัก มีความห่วงใย เอื้ออาทร ช่วยเหลือดูแลทุกข์สุขซึ่งกันและกัน โดยในผู้หญิงบางคนอาจมีความรู้สึกดังที่กล่าวมาต่อผู้หญิงที่ตนรัก แต่บางคนอาจจะยังไม่กล้าแสดงออกหรือยอมรับความรู้สึกของตนเอง

"หญิงรักหญิง" ไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานแล้ว ในประวัติศาสตร์ของสังคมไทยและมีอยู่หลายระดับชั้น ในอดีตความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงนั้นจะเรียกว่า "การเล่นเพื่อน" และจะถูกมองว่าเป็นโรคหรือเป็นเรื่องผิดธรรมชาติ และเป็นการละเมิดศีลธรรมอันดีงามของสังคม ซึ่งไม่ได้ถูกมองว่าเป็นอาชญากรรม แต่อาจมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรจะประพฤติปฏิบัติกันเท่านั้นเอง

ในสังคมไทยจำนวนหญิงรักหญิงไม่ได้น้อยไปกว่าชายรักชายเลย ดังที่ ดร. วัลลภ ปิยะมโนธรรม นักจิตวิทยาซึ่งมีประสบการณ์บำบัดกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน กล่าวว่า "ประเทศไทยมีทอมดี้มากที่สุด หากสำรวจจริงๆ มากกว่าเกย์หรือกะเทย ประเทศไหนมีทอมดี้มากที่สุด ก็แสดงว่าผู้ชายประเทศนั้นครองแชมป์แย่งระดับโลก" แต่อย่างไรก็ตาม หญิงรักหญิงมักไม่แสดงออกหรือเที่ยวป่าวประกาศให้ใครรู้ และมักจะเก็บความเป็นหญิงรักหญิงของตนไว้เป็นความลับ หรือเก็บซ่อนความรู้สึกได้คิดว่าชายรักชาย จึงเป็นผลให้สังคมมองข้ามไปว่ามีเพียงจำนวนน้อย ซึ่งจากงานวิจัยของ Dr. Liza M Daimond พบว่า ผู้หญิงนั้นเคยกระทำ "รักร่วมเพศเดียวกัน" มากกว่าผู้เป็นฝ่ายชายเสียอีก

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้หญิงรักหญิงถูกมองว่าเป็นพวกวิปริตอาจมาจากการที่คนกลุ่มนี้บางส่วนไม่สามารถปรับตัวได้ดี กล่าวคือ "ไม่สามารถปรับพฤติกรรมของตนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง หรือให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการเพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขทั้งกายและใจได้" จากรายงานของ National Institute of Mental Health (อุบลวรรณ แสตนมหาชัย 2544) พบว่า เพศหญิงมีปัญหาในการปรับตัวมากกว่าเพศชายในทุกๆ ด้าน และตามทฤษฎีของรอย (Roy 1999) ผู้ที่มีปัญหาในการปรับตัวจะประสบปัญหาในหลายๆ ด้านเช่น ความเครียด ความอ่อนแอ การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ความโดดเดี่ยว การมีปัญหาด้านบทบาทหน้าที่ เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากข่าวต่างๆ ที่นำเสนอปัญหาในการปรับตัวของหญิงรักหญิงทั้งในด้านที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพกายและจิตของตนเองรวมถึงขั้นที่เสียชีวิต ไม่ว่าจะเป็นกรณีของทอมดี้ที่มีปากเสียงและทำร้ายร่างกายกันระหว่างเดินทางลงเขาที่พระยาที่พิทยาจนพลัดตกลงมาและสลบไปทั้งคู่ (นิราช

ทิพย์ศรี 2550) หรือกรณีที่ทอมหึงและระวางว่าดีจะปั่นใจให้ชายหนุ่มที่มาคิดพันจึงกระโดดตึกเพื่อพยายามฆ่าตัวตายและเสียชีวิตลงในที่สุด แม้ว่าในปัจจุบันหญิงรักหญิงกล้าที่จะเปิดเผยตัวมากกว่าเดิม แต่ก็ยังมีความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องอยู่หลายประเด็นเกี่ยวกับคนกลุ่มนี้ จากหลักฐานดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับในประเทศไทยยังมีการศึกษาเกี่ยวกับรักร่วมเพศค่อนข้างจำกัด และเท่าที่มีส่วนใหญ่มักจะศึกษาในเรื่องของรักร่วมเพศชาย ความเข้าใจในเรื่องของหญิงรักหญิงจึงยังคงมีน้อย อีกทั้งจากการค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยเองยังไม่พบว่าผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยให้หญิงรักหญิงสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ยิ่งไปกว่านั้น ปัจจุบันนี้การหาสาเหตุและการหาหนทางแก้ไขพฤติกรรมแบบหญิงรักหญิงเป็นเรื่องที่ล้าสมัยไปแล้ว จิตแพทย์และนักจิตวิทยาต่างหันมาให้ความสนใจการดำรงอยู่ในสังคมของคนกลุ่มนี้มากกว่า ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของหญิงรักหญิงจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่สังคม เพราะถ้าหากคนกลุ่มนี้ซึ่งเป็นหน่วยย่อยสามารถปรับตัวได้ดีและมีสุขภาพจิตที่ดีย่อมส่งผลทางบวกแก่สังคมซึ่งเป็นหน่วยใหญ่ขึ้นไปด้วย นอกจากนี้การวิจัยในเรื่องนี้ยังมีประโยชน์ต่อวงการให้คำปรึกษา กล่าวคือ ผู้ให้การปรึกษาสามารถให้การปรึกษาแก่บุคคลในสังคมนอกรอบข้างของผู้ที่เป็นหญิงรักหญิงให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถช่วยสนับสนุนให้คนกลุ่มนี้สามารถปรับตัวได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นหนึ่ง (Berger 1982 ; Lee 1987) ที่พบว่า การที่รักร่วมเพศสามารถเปิดเผยตนเองและได้รับการยอมรับและความเข้าใจจากบุคคลรอบข้างมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตที่ดี

อนึ่ง งานวิจัยนี้ไม่ได้ต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนการเป็นหญิงรักหญิง ด้วยเห็นว่าการมีความรักต่างเพศตามธรรมชาตินั้นแม้จะเกิดปัญหาขึ้นก็ยังเป็นไปตามครรลองและเป็นที่ยอมรับได้ของสังคมแต่สำหรับผู้หญิงที่ค้นพบว่าตนมีความพึงพอใจในเพศเดียวกันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาจากปัจจัยต่างๆ ดังที่ได้กล่าวไว้ และสำหรับบุคคลรอบข้างคนกลุ่มนี้ งานวิจัยชิ้นนี้จึงน่าจะมีประโยชน์ในการทำความเข้าใจพฤติกรรมซึ่งกันและกัน และช่วยให้พวกเขาเรียนรู้ที่จะปรับตัวได้ดีขึ้นเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุขในสังคมนานาชาติ

อย่างไรก็ตาม งานศึกษาวิจัยเรื่องหญิงรักหญิงโดยตรงนั้นมิให้เห็นอยู่น้อยมากเมื่อเทียบกับงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชายรักชาย นอกจากนี้ กลุ่มชายรักชายจำนวนมากกล้าเปิดเผยตัวต่อสาธารณชน มีสถานที่เฉพาะสำหรับชายรักชายซึ่งสามารถพบเห็นอยู่ได้เป็นจำนวนมาก แต่เมื่อเทียบกับหญิงรักหญิงแล้ว จะพบว่าการรวมกลุ่มของหญิงรักหญิงที่เปิดเผยต่อสาธารณชนนั้นมีอยู่ไม่มาก ส่วนใหญ่จะเป็นการพบปะกันตามผับหรือสถานที่ที่เที่ยวกกลางคืน ทั้งนี้ จากการที่ค่านิยมประเพณีและวัฒนธรรมไทยให้ความสำคัญกับการรักษาวลสงวนตัว และการเป็นกุลสตรีที่ดั่งตามแบบไทย อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ตัวหญิงรักหญิงเองไม่ค่อยกล้าเปิดเผยตัวอย่างเช่นชายรักชาย เนื่องจากเมื่อคู่สถานภาพของผู้ชายในสังคมแล้ว การเป็นชายรักชายจะไม่ค่อยทำให้ชายรักชายถูกตี

ตราจากคนในสังคมมากนัก ว่าเป็นบุคคลที่กระทำคามผิด หรือเป็นคนที่ผิดปกติ อย่างที่เคยมีคำกล่าวกันทั่วไปว่า “เป็นผู้ชายทำอะไรก็ไม่เสียหาย” แสดงให้เห็นว่าสิทธิและสถานภาพของผู้หญิง และผู้ชายในสังคมไม่เท่ากัน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งต่อการไม่กล้าเปิดเผยตัวของหญิงรักหญิง และการมองหญิงรักหญิงในสายตาของบุคคลภายนอก จึงอาจกล่าวได้ว่า หญิงรักหญิงเหล่านี้ได้รับแรงบีบบังคับและความกดดันจากผู้คนในสังคมในการดำรงชีวิตด้วย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาการแสดงตัวตนของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. เพื่อศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา: นักศึกษาหญิงรักหญิงนั้น โดยผู้วิจัยจะศึกษา กระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง การแสดงตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง และการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาหญิงรักหญิง มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะนักศึกษาหญิงวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการ โรงแรม วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากรเท่านั้น

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานที่ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพที่เน้นการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นหลัก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีการกำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุแวดล้อมที่มีผลต่อการกระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง การแสดงตัวตนและการปรับตัวทางสังคม เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตในกลุ่มนักศึกษาหญิงรักหญิง
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาเฉพาะวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากรเท่านั้น
3. ขอบเขตด้านประชากร ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาเฉพาะนักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการ โรงแรม วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร เท่านั้น

4. ขอบเขตด้านเวลา ผู้ศึกษาจะใช้เวลาในการศึกษารั้งนี้รวมทั้งสิ้น 10 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2553 ถึง เดือนธันวาคม 2553

ขั้นตอนของการศึกษา

ผู้ศึกษาได้แบ่งขั้นตอนของการศึกษา เรื่อง การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และตำราที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษารั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) กับนักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการโรงแรม วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยที่ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่สัมภาษณ์นักศึกษาหญิงมาวิเคราะห์และแปลความหมายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และนำมาข้อมูลมาสรุปผลการศึกษาต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 สรุปผลการศึกษา ผู้ศึกษานำข้อมูลที่วิเคราะห์มาสรุปผลการศึกษาโดยการบรรยายในประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 5 การเสนอแนะ โดยผู้ศึกษาจะเสนอแนวคิด ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร และนำผลการศึกษาที่ได้มาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ ต่อไป

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

หญิงรักหญิง หมายถึง หญิงที่มีคนรักเพศเดียวกัน มีความพึงพอใจทางเพศกับผู้มีเพศเดียวกับตน ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม และมีความผูกพันกันทางอารมณ์โดยอาจจะมีความสัมพันธ์ทางเพศหรือไม่ก็ได้ สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ทอม หมายถึงผู้หญิงที่ชอบแต่งตัวแต่งผม แสดงกิริยาท่าทางและทำตัวเหมือนผู้ชาย การแสดงบทบาททางเพศนั้นจะรับบทบาทของเพศชาย ผู้ที่เป็นทอมมักรู้สึกไม่พึงพอใจความเป็นเพศหญิงของตน ดี หมายถึงผู้หญิงที่ยอมเป็นคู่ควงและยอมให้ทอมปกป้องคุ้มครอง เล้าโลม กระตุ้นทางเพศ

เลสเบี้ยน หมายถึง หญิงที่มีคนรักเพศเดียวกันที่แต่งกายและแสดงออกเป็นหญิงทั้งคู่

กระบวนการสร้างตัวตน หมายถึง ความเป็นตัวตนมีลักษณะคล้ายเหรียญที่มีสองด้าน ซ้อนทับกันอยู่ วาทกรรมจะสร้างภาพตัวแทน (Representative) ของตัวเรา เช่น การเป็นหญิง/ชาย ความเป็นไทย/เทศ ฯลฯ อัตลักษณ์เหล่านี้จะหล่อหลอมและยึดเหนี่ยวตำแหน่งแห่งที่ทางสังคม และการันตีประสบการณ์ความเป็นตัวเราในแง่มุมต่างๆ ให้ ทั้งนี้ คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของความเป็นตัวเราในกระบวนการนี้ คือ การโยกย้ายตำแหน่งแห่งที่ (Dislocation) นั่นคือการไม่อาจถูกตรึงติดกับคุณสมบัติบางอย่างที่ตายตัวหุยคนึง ซึ่งหมายถึงกระบวนการที่ปัจเจกต่อรอง ตั้งคำถาม หรือปฏิเสธตำแหน่งทางสังคมที่ถูกยึดเหนี่ยวมาให้ และแสดงออกในเรื่องของการแต่งกาย การแสดงออก การกระทำ รวมถึงบุคลิกลักษณะที่มีความห้าว เข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ

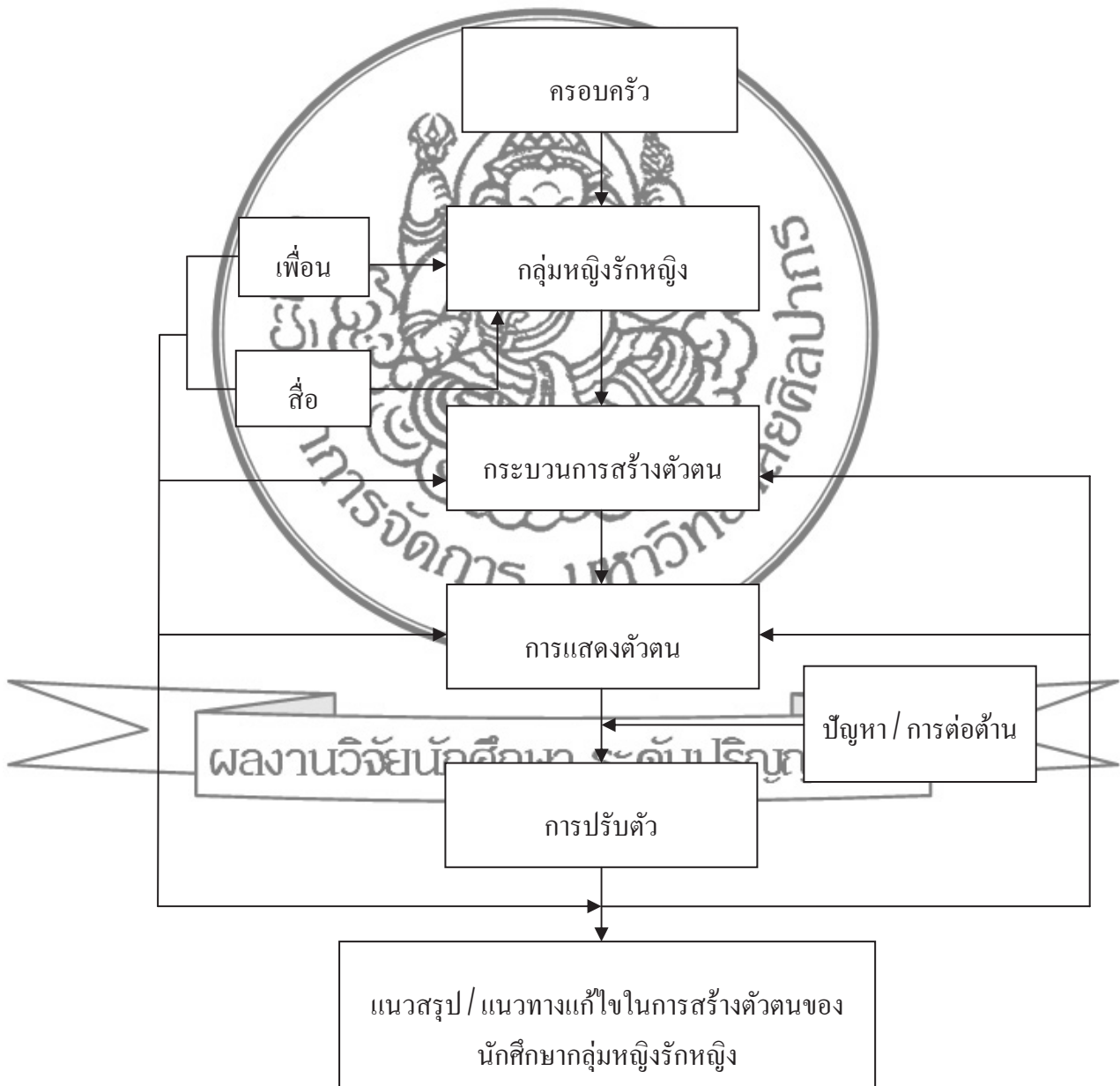
การแสดงตัวตน หมายถึง การกล่าวถึงความเป็นหญิงรักหญิง โดยเริ่มขึ้นเมื่อบุคคลเริ่มตั้งปัญหาให้กับตนเองว่าตนเป็นใคร บุคคลนั้นอาจมองว่า ความสนใจในเพศเดียวกันของตนเป็นเรื่องส่วนตัวและก็จะจบลงตรงจุดนี้ แต่ถ้าสำหรับบางคนแล้ว ในขั้นตอนต่อไปก็คือ การบอกกล่าวความเป็นหญิงรักหญิงแก่ใครบางคน ได้แก่ เพื่อนสนิท หรือผู้ปกครอง ขึ้นอยู่กับการพิจารณาถึงผลดีและผลเสียที่จะได้รับจากการแสดงตัวตนกับบุคคลนั้นๆ

การปรับตัวทางสังคม หมายถึง การปรับตัวเป็นกระบวนการทางจิตที่คนนำมาใช้เพื่อให้บรรลุถึงความต้องการต่างๆ ของตนเองและสังคมและเข้าได้กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่หรือที่เปลี่ยนแปลงไป และยังเป็นวิธีการที่ให้คนคงไว้ซึ่งสุขภาพจิตที่ดีด้วยการแก้ปัญหา หาทางออกเพื่อขจัดหรือผ่อนคลายความทุกข์ ความคับข้องใจหรือความเครียด ส่วน แรมโบ (Rambo, 1984) อธิบายความหมายของการปรับตัวว่า เป็นการตอบสนองของบุคคลที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมภายในหรือภายนอกตน โดยการตอบสนองนี้จะนำไปในทางบวก ทั้งนี้ เพื่อรักษาความมั่นคงของชีวิตไว้ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ รอย (Roy 1999) กล่าวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการและการแสดงออกซึ่งความคิดและความรู้สึกอันประกอบด้วยความมีสติรู้และความตระหนักของบุคคลทั้งปวงของปัจเจกชนหรือเป็นกลุ่ม เพื่อก่อให้เกิดการหลอมรวมของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มุ่งเน้นเพื่อหาแนวทางในการสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากในปัจจุบันจำนวนหญิงรักหญิงกล้าที่จะเปิดเผยตัวมากกว่าเดิม แต่ยังมี ความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้องอยู่หลายประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มนี้ ดังนั้นการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อดำเนินการศึกษาวิจัยให้เป็นที่มาที่วัตถุประสงค์ของการศึกษาได้กำหนด การศึกษาเรื่อง การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ

มหาวิทยาลัยศิลปากรนั้น มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบเรื่องสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างตัวตนการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมแบบหญิงรักหญิง เมื่อนักศึกษาหญิงได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน การสื่อสาร ฯลฯ ซึ่งเป็นตัวแบบที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออก และเปิดเผยตัวตน ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อหาข้อสรุปและแนวทางในการสร้างตัวตนทางสังคมของนักศึกษาหญิงรักหญิงต่อไป ซึ่งผู้ศึกษาสามารถอธิบายหลักดังกล่าวได้ตามกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ดังปรากฏในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างตัวตน และการยอมรับต่อกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับมหาวิทยาลัย
2. ส่งเสริมสถานภาพทางสังคมในการสร้างตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับมหาวิทยาลัย
3. เป็นแนวทางในการเรียนรู้วิธีปรับตัวเองต่อสังคมอย่างเหมาะสม ของหญิงรักหญิงในระดับมหาวิทยาลัย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง "การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร" ผู้ศึกษาได้สำรวจถึงแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อรักร่วมเพศโดยมุ่งเน้นไปที่หญิงรักหญิง การปรับตัวทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม ดังจะกล่าวถึงต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีรักร่วมเพศ
  - 1.1 ความหมายของ "รักร่วมเพศ"
  - 1.2 ประเภทของหญิงรักหญิง
2. แนวคิดและทฤษฎีการเกิดหญิงรักหญิง
  - 2.1 สาเหตุการเกิดหญิงรักหญิง
3. แนวคิดบทบาททางเพศ
  - 3.1 ความหมายของ "บทบาททางเพศ"
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
  - 4.1 คำจำกัดความของการเห็นคุณค่าในตัวเอง
  - 4.2 องค์ประกอบของความรู้สึกเห็นค่าในตนเอง
  - 4.3 การเห็นคุณค่าในตนเองของหญิงรักหญิง
5. แนวความคิดเกี่ยวกับการปรับตัว ระดับปริญญาตรี
  - 5.1 คำจำกัดความของการปรับตัว
  - 5.2 ความจำเป็นที่ต้องมีการปรับตัว
  - 5.3 การปรับตัวของหญิงรักหญิง
6. แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม
  - 6.1 ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม
  - 6.2 การสนับสนุนทางสังคมของหญิงรักหญิง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีรักร่วมเพศ

1.1 ความหมายของ "รักร่วมเพศ"

องค์การอนามัยโลกหรือ WHO (World Health Organization) (Robinson 2006) ได้ให้ความหมายของคำว่า "รักร่วมเพศ" (Homosexuality) ไว้ว่า รักร่วมเพศ หมายถึง การมีความพึงพอใจทางเพศกับเพศเดียวกับตน โดยเฉพาะเพียงอย่างเดียว หรือโดยส่วนใหญ่ โดยที่อาจจะมีความหรือไม่มีความสัมพันธ์ทางกายต่อกันก็ได้ และผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศไม่ถือว่าเป็นผู้มีความผิดปกติทางจิตโดยที่ Halderman (2002), Yarhouse and Burkett (2002, quoted in Sue, Sue and Sue 2006) กล่าวว่ารักร่วมเพศไม่ถือว่าเป็นผู้มีความผิดปกติทางจิตแต่จัดว่าเป็นอาการป่วยเช่นเดียวกับอาการติดเหล้าและโรคที่ชอบลัทธิลึกลับน้อย โดยถือว่าเป็นอาการที่สามารถรักษาให้หายได้ อย่างไรก็ตาม มุมมองที่เปลี่ยนไปนี้ได้รับอิทธิพลจากการคัดค้าน 2 ประเด็น คือนักจิตวิทยาหลายท่านรู้สึกว่าการนำพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศมาเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินพฤติกรรมทางเพศแบบอื่นเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ และผู้ที่เป็นรักร่วมเพศเองได้โต้แย้งว่า พวกเขามีสุขภาพจิตที่ดี รวมถึงรสนิยมทางเพศของพวกเขาก็เป็นเพียงหนึ่งในความหลากหลายของการแสดงออกทางเพศ มีงานวิจัยที่สนับสนุนว่าผู้ที่เป็นรักร่วมเพศทั้งชายและหญิงส่วนมากแล้วยอมรับในความเบี่ยงเบนทางเพศของตนและไม่รู้สึกเสียใจที่เป็นรักร่วมเพศ (Laird and Green 1996 ; Greenan and Tunnell 2003 ; Croteau and other 2005, quoted in Sue, Sue and Sue 2006) นอกจากนี้ พอลค์ (Paulk 2003, quoted in York 2005) อดีตหญิงรักร่วมชาวอเมริกันได้กล่าวอีกว่า หลายฝ่ายยังคงเชื่อว่าคนที่มีรสนิยมแบบรักร่วมเพศไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งความเชื่อนี้ไม่ได้เกิดขึ้นจากข้อเท็จจริง แต่เกิดจากการโน้มน้าวจากกลุ่มที่ต่อต้านรักร่วมเพศ การที่สื่อให้ข้อมูลที่ผิดและไม่ถูกต้องและการประทับตราผู้ที่มีพฤติกรรมนี้

ในประเทศไทยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของรักร่วมเพศไว้ ดังนี้

ผลงานวิจัยนี้ (2522) ให้คำจำกัดความว่า ความรักเพศเดียวกันคือความต้องการ

ที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกัน พฤติกรรมทางเพศเช่นนี้ระหว่างหญิงด้วยกันมักเรียกว่า เลสเบียนนิส (Lesbianism) ชายหรือหญิงที่มีความพอใจทั้งสองเพศอาจเป็นหญิงหรือชายก็ได้ เรียกว่า ทวิเพศหรือรักสองเพศ (Bisexual) โดยทั่วไปรักสองเพศมักเป็นรักร่วมเพศแม้ว่าจะมีความสามารถในการรักกับเพศตรงข้ามและมีความพอใจให้ตามสมควร

สุวทนา อารีพรรค (2528) ให้คำจำกัดความว่า รักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมทางเพศระหว่างบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันซึ่งเป็นไปได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่จะเป็นในเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 3 ต่อ 1 พฤติกรรมทางเพศชนิดนี้จะพบมากที่สุดตามจำนวนพฤติกรรมทางเพศที่ผิดไปจากลักษณะที่คนทั่วไปปฏิบัติ

รัจรี นพเกตุ (2542) ให้ความหมายของรักร่วมเพศว่าหมายถึงบุคคลที่มีความต้องการทางเพศกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกับตน

จากคำจำกัดความต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าผู้ให้คำจำกัดความกล่าวถึงรักร่วมเพศในลักษณะที่มีพฤติกรรม โดยที่พฤติกรรมรักร่วมเพศนั้นจะต้องเกิดจากความพึงพอใจของบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้นการพิจารณาว่าเป็นรักร่วมเพศจึงเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกัน ซึ่งอาจออกมาในรูปของการมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์จริงหรือเป็นเพียงจินตนาการก็ได้ บุคคลนั้นจะขาดแรงกระตุ้นเชิงรักต่างเพศหรือมีอยู่เพียงเล็กน้อย แต่มีแรงกระตุ้นทางเพศกับเพศเดียวกันมากกว่า

1.2 ประเภทของหญิงรักรหญิง

จากการประมวลความรู้จากหลากหลายแหล่งสามารถกล่าวได้ว่า พฤติกรรมรักร่วมเพศยังถูกแบ่งออกเป็นหลายประเภทโดยแยกแยะห่างรักร่วมเพศชายกับหญิงรักรหญิง โดยในที่นี้จะขอกกล่าวถึงเพียงหญิงรักรหญิง ซึ่งจากงานวิจัยของ ชลธิชา ศาสติคุปต์ (2532) กล่าวว่า หญิงรักรหญิงสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ทอม คำว่า "ทอม" นั้น ย่อมาจากคำว่า ทอมบอย (Tomboy) หมายความว่า ผู้หญิงที่ชอบแต่งตัว แต่งผม แสดงกิริยาท่าทางและทำตัวเหมือนผู้ชาย การแสดงบทบาททางเพศนั้น จะรับบทบาทของเพศชาย ผู้ที่เป็นทอมมักรู้สึกไม่พึงพอใจความเป็นเพศหญิงของตน โดยแต่ละคนจะมีความคิดและความรู้สึกต่อต้านการเป็นหญิงในตัวเองไม่เหมือนกัน บางคนไม่ชอบที่ตนเองมีสรีระเป็นหญิง บางคนไม่ชอบที่ตนเองมีบุคลิกภาพเป็นหญิง หรือบางคนไม่ชอบที่ตนเองมีนิสัยและรูปแบบการคิดอย่างหญิง เป็นต้น ใครไม่พึงพอใจความเป็นหญิงของตนในส่วนไหนก็จะนำเอารูปแบบของชายในส่วนนั้นมาเสริมและเติมแต่งให้ตนพึงพอใจมากที่สุด บางคนเลือกที่จะแก้ไขรูปลักษณ์ภายนอก ในขณะที่บางคนเลือกที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองในด้านความคิดเท่านั้น ดังนั้น การเป็นทอมจึงจะดูเพียงภายนอกไม่ได้

2. ดี ย่อมาจากคำว่า เลดี้ (Lady) หมายถึง ผู้หญิงที่ชอบเป็นคู่ควงและยอมให้ทอมปกป้องคุ้มครอง เล้าโลม กระตุ้นทางเพศ บางคนอาจไม่ต้องการความสุขทางเพศโดยตรง เพียงแต่ต้องการความเอาใจใส่ ความเข้าใจ หรือความรักที่กำลังแสวงหาอยู่ ดีส่วนใหญ่จึงสามารถเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมทางเพศเป็นเยี่ยงเพศหญิงทั่วไป เมื่อพบผู้ชายที่ถูกใจในการแสดงบทบาททางเพศ ดีจะรับบทบาทของเพศหญิง

3. เลสเบียน (Lesbian) ถ้าหากจะยึดตามความหมายที่ใช้กันในภาษาอังกฤษแล้ว คำว่า Lesbian นั้น หมายถึง กลุ่มหญิงที่มีรักร่วมเพศเดียวกันทั้งหมด ไม่ว่าจะแสดงบทบาททางเพศแบบใดก็ตาม แต่ความหมายของคำคำนี้ในภาษาไทยนั้นให้ความหมายเฉพาะเจาะจงถึงหญิงรักรหญิงเพียง

กลุ่มเดียวเท่านั้น โดยเป็นคำที่ใช้เรียกผู้หญิงที่มีคู่รักเป็นหญิงที่แต่งกาย และแสดงออกเป็นหญิงทั้งคู่ เลสเบียนจะหลงไหลคลั่งไคล้สรีระของหญิงด้วยกัน และอาจจะไม่ชอบทอมเลยก็ได้ เพราะมีความรู้สึกทอมก็คือผู้ชาย

ในอดีต ทอมจะคู่กับดีเท่านั้น แต่ในปัจจุบัน ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวอีกต่อไป แม้ว่าทอมส่วนมากจะถูกใจและคบแต่กับดี แต่ก็เริ่มมีทอมบางคนที่มีรู้สึกดีต่อทอมด้วยกัน ดีบางคนเคยคบกับทอมมาก่อนแต่เริ่มรู้สึกว่าไม่ใช่สิ่งที่ตนต้องการก็อาจเปลี่ยนมาคบดีด้วยกัน หรือคบเลสเบียน หรือแม้กระทั่งในกลุ่มของเลสเบียนเองก็จะมีการแข่งขันออกไปอีก โดยแบ่งตามบทบาทในการมีเพศสัมพันธ์ ผู้ที่เป็นฝ่ายรุกในการมีเพศสัมพันธ์จะนิยมตนว่าเป็นเลสเบียนคิง ส่วนอีกฝ่ายจะเป็นเลสเบียนควีน และในปัจจุบันมีผู้หญิงจำนวนไม่น้อยที่เคยมีคนรักเพศชายมาก่อนแต่ต่อมากลับมาคบกับผู้หญิงด้วยกันด้วยเหตุผลที่ว่ารู้สึกพึงพอใจซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจกัน เห็นอกเห็นใจกัน รู้สึกว่าผู้หญิงมีความละเอียดอ่อนและเข้าใจกันได้ดีกว่าผู้ชาย โดยที่คู่รักเพศเดียวกันที่เลือกคบไม่ได้ ถูกกำหนดตายตัวว่าต้องเป็นหญิงรักหญิงประเภทใด ทุกอย่างขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและในอนาคตอาจกลับไปมีคนรักเพศชายอีกครั้งหรือจะมีคนรักเพศหญิงไปตลอดก็ได้

2. แนวคิดและทฤษฎีการเกิดหญิงรักหญิง

2.1 สาเหตุการเกิดหญิงรักหญิง

เนื่องจากสาเหตุการเกิดหญิงรักหญิงแต่ละประเภทนั้นแตกต่างกัน จากการศึกษาข้อมูลจาก อนเนก อารีพรค และสุวัทนา อารีพรค (2525) ชลธิชา ศาลิคุปต (2532) และรัชนี นพเกตุ (2542) ผู้วิจัยจึงขอประมวลถึงสาเหตุการเกิดพฤติกรรมหญิงรักหญิง โดยสามารถแบ่งได้ว่าเกิดจาก 3 สาเหตุใหญ่ๆ คือ ทางรูปร่าง จิตใจ และสภาพสังคม ดังนี้

1. สาเหตุทางรูปร่าง

ผู้หญิงบางคนมีรูปร่างไม่เหมือนกับผู้หญิง หรือมีรูปร่างสูงใหญ่กว่าผู้หญิงทั่วไป อีกทั้งมีหน้าตาที่ไม่สวยงาม จึงทำให้เกิดมีความรู้สึกมีปมด้อยทางรูปร่าง จึงข่มข่มด้อยตัวเองแล้วสร้างปมเด่นโดยการทำตัวแข็งแแกร่งคอยปกป้องคุ้มครองและรักชอบเพศเดียวกันแข่งกับผู้ชาย รวมทั้งมีความเชื่ออีกว่าตนนั้นสามารถเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้หญิงด้วยกันได้ดีกว่าและละเอียดอ่อนกว่าพวกผู้ชาย

2. สาเหตุจากครอบครัว

ทอมมักเกิดจากถูกเลี้ยงดูมาอย่างตามใจจนเกินไปหรือลำเอียงจนเกินไป จนเกิดเป็นความรู้สึกมีปมด้อยทางอารมณ์ เช่น บิดามารดาแทบไม่เคยห้ามปรามหรือต่อว่าเมื่อลูกประพฤติตัวเหมือนผู้ชาย จึงเกิดปัญหาในการปรับตัวเข้ากับผู้ชาย นิสัยจึงคล้ายกับผู้ชาย เมื่อได้มารู้จักเพศ

เดียวกันที่อ่อนไหว อ่อนแอกว่า จึงรู้สึกดีที่จะได้เป็นฝ่ายปกป้องคุ้มครอง หากผู้หญิงคนนั้นเต็มใจที่จะเป็นฝ่ายรับด้วยแล้วก็จะยิ่งภาคภูมิใจและรู้สึกมีคุณค่าในบทบาทนี้มากขึ้น ส่วนทอมที่ถูกเลี้ยงดูมาแบบรักคำเอียง เช่น บิดามารดามักให้ความรักความสนใจแก่ลูกชายมากกว่า ส่งผลให้เด็กผู้หญิงมีความรู้สึกว่าการเป็นผู้หญิงนั้นเป็นฝ่ายพ่ายแพ้และเสียเปรียบผู้ชายจึงหันมาทำตัวแข็งเกร่ง มองว่าผู้ชายคือคู่แข่งของตนจึงไม่คิดที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้ชายในการอบรมเลี้ยงดูนั้น หากว่ามารดา มีบทบาทที่คนอ่อนแอ ไม่มีปากมีเสียงกับคนอื่น แต่กับลูกนั้นมักจะบ่น จู้จี้ จุกจิก ก็จะเป็นส่วนกระตุ้นให้เด็กไม่อยากเป็นผู้หญิงเพราะไม่อยากน่าเบื่อ นำราคาญเหมือนมารดา นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างเด็กกับบิดาหรือมารดาที่เป็นเพศเดียวกันกับเด็กไม่ว่าจากสาเหตุใดก็ตามทำให้เด็กไม่สามารถลอกเลียนลักษณะและบทบาททางเพศที่ถูกต้องได้ หรือการที่บิดามารดา ทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำอาจทำให้เด็กเกลียดกลัวชีวิตรักต่างเพศที่เขาเห็นตัวอย่างจึงหันไปหาความสุขทางเพศกับเพศเดียวกัน การเลี้ยงดูผิดเพศเนื่องจากบิดามารดาไม่ต้องการเพศที่แท้จริงเด็กก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดรักร่วมเพศได้ การเข้าใจผิดในความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา เช่น การที่เด็กมีโอกาสเห็นบิดามารดา รวมเพศกันอาจทำให้เด็กเข้าใจผิดว่าบิดากำลังทำร้ายมารดา เด็กหญิงอาจเกลียดกลัวบิดาตลอดจนผู้ชายอื่นทุกคน และหันไปหาความรักจากเพศเดียวกันซึ่งนุ่มนวลกว่า

เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการสำรวจของพอลค์ (Paulk 2003, quoted in York 2005) พบว่า หญิงรักหญิงถึงร้อยละ 90 เคยได้รับความรุนแรงทั้งทางเพศ ทางอารมณ์ และทางวาจา จากเพศตรงข้าม นอกจากนี้ เด็กผู้หญิงที่เติบโตมาในครอบครัวที่มีบิดาเข้มงวด ชอบวางอำนาจ ปกครองครอบครัวด้วยความรุนแรง หรือมีมารดาที่อ่อนแอ ทำให้เด็กผู้หญิงยึดเอาเพศชายเป็นแบบอย่าง พร้อมทั้งปฏิเสธเพศของตัวเองและมีบุคลิกภาพตามแบบของเพศชาย ซึ่งไม่แตกต่างไปจาก Wolff (รัจรี นพเขต 2542) ที่วิเคราะห์ว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีบิดา หรือมีมารดาที่ไม่ให้ความอบอุ่น และได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยอมรับจากครอบครัว เด็กผู้หญิงจึงแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่มารดาของตน ทั้งนี้ Paulk ยังได้บอกถึงปัจจัยภายในครอบครัวที่ช่วยป้องกันเด็กผู้หญิงจากการกลายเป็นรักร่วมเพศว่า ปัจจัยแรกซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ การมีมารดาที่พึงพอใจในความเป็นผู้หญิงและสามารถธำรงบทบาทของการเป็นภรรยาและมารดาได้ดี ปัจจัยต่อมา คือ การอยู่ในครอบครัวที่มารดาความรักต่อบิดาและสนับสนุนบทบาทของบิดาในฐานะหัวหน้าครอบครัว สุดท้าย คือ บิดาต้องทะนุถนอมและให้เกียรติมารดา

จากปัจจัยทั้ง 3 นี้ Paulk กล่าวว่า เด็กผู้หญิงจะเติบโตและเรียนรู้โดยธรรมชาติว่า มารดาเป็นคนเข้มแข็งและมีความสามารถ และมองว่าการเป็นผู้หญิงนั้นเป็นสิ่งที่ดี เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าอยากจะเป็นเหมือนมารดา เมื่อเด็กเลียนแบบบทบาทของมารดาและมารดาและบิดายก

ย่องและรับรู้ถึงความพยายามนี้ เด็กจะสามารถรับรู้ได้และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในบทบาทของผู้หญิง

3. สาเหตุจากสภาพทางสังคม

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นมาอย่างรวดเร็วเกินไป จนเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านการเมือง วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมต่างๆ ก็ถูกกระทบไปตามๆ กันส่งผลให้ผู้หญิงหันมาพึ่งพาตัวเองและเป็นของตัวเองกันมากขึ้น ไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงผู้ชายอีกต่อไป จิตใจและนิสัยของผู้หญิงจึงกล้าแกร่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อเอาตัวรอดในเมืองใหญ่ๆ ผู้หญิงจึงมีความคิดเริ่มที่จะทำในสิ่งที่ไม่แบ่งแยกว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งสำหรับผู้ชาย หรือสิ่งนี้เป็นสิ่งสำหรับผู้หญิง เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ชายหรือผู้หญิงสามารถทำอะไรได้ไม่ต่างกัน และมีความเท่าเทียมกัน เช่น ไม่มีการจำกัดอีกต่อไปว่ามีเพียงผู้ชายเท่านั้นที่สามารถสวมกางเกงหรือไว้ผมสั้น แต่ผู้หญิงก็ทำได้เช่นกัน เมื่อลองเริ่มเปลี่ยนพฤติกรรมภายนอกแล้วผู้หญิงจึงลองเปลี่ยนบทบาทพฤติกรรมทางเพศภายในกับเพศเดียวกันด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้มีผู้หญิงสวยๆ อยู่ด้วยกัน หรือเพราะยังได้รู้จักผู้ชายมากเท่าไร ก็ยังทำให้รู้สึกถึงเจตนิสัยผู้ชายมากขึ้นเท่านั้น เช่น เขาตัวเองเป็นใหญ่ ก้าวร้าว เผด็จการ สกปรก เห็นแก่ตัว อวดฉลาด เป็นต้น

โดยเฉพาะเรื่องเพศแล้ว ผู้หญิงไม่น้อยที่ทนความหยาบกระด้างของผู้ชายไม่ได้ จึงยอมเบี่ยงเบนทางเพศ และเมื่อได้ลองสัมผัสความนุ่มนวลจากเพศเดียวกันแล้ว นานเข้า บ่อยเข้า จึงรู้สึกติดกับบทบาทของตัวเองที่รู้สึกว่าเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง

ส่วนสาเหตุของการเป็น "ดี" นั้น ส่วนใหญ่มักเกิดจากทางด้านจิตใจ อารมณ์และประสบการณ์ คือส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงธรรมดาที่มองไม่ออกจากภายนอก แต่จะเป็นผู้หญิงที่มีปมด้อยในใจมากกว่าผู้หญิงทั่วไป มักเคยขาดความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจจากคนอื่นมาตั้งแต่เด็ก ส่วนใหญ่มักมาจากครอบครัวที่บิดา แม่จู้จี้กวด ก้าวร้าว เผด็จการ หรือหยาบคาย จึงมีความรู้สึกอคติต่อผู้ที่เป็นเพศเดียวกับบิดา เมื่อโตขึ้นจึงแสวงหาใครสักคนที่เข้าใจตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นคนที่มีความนุ่มนวล อ่อนโยน ละมุนละไมอย่างที่คุณเคยฝันไว้ ที่ว่า ดีเป็นคนอ่อนแอ ชอบพึ่งพา ต้องการคนปกป้องเอาใจ จึงทำให้เข้ากับหอมได้ดี นอกจากสาเหตุดังกล่าวของการเป็นหญิงรักหญิงแล้ว Cronin (1974) และ Goode (1978, อ้างถึงใน ชลธิชา ศาลิกบุตร 2532) กล่าวไว้ว่าการที่หญิงรักหญิงมีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศนั้นไม่ใช่เพราะไม่สามารถมีความสัมพันธ์กับผู้ชายได้ แต่ที่เป็นหญิงรักหญิงเพราะเป็นทางเลือกที่คิดว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่เคยมีความสัมพันธ์กับผู้ชายมาก่อนอย่างน้อยที่สุดหนึ่งครั้ง แต่อาจเนื่องด้วยผู้หญิงมีอารมณ์ที่อ่อนไหวง่าย เมื่อไม่ได้ได้รับความสนใจหรือถูกเหยียดหยามจากชายที่รักจึงอาจเป็นสาเหตุให้เธอหันไปหาเพศหญิงด้วยกันแทน ซึ่ง

อาจอธิบายเพิ่มเติมได้ว่า แทบจะไม่มีหญิงรักหญิงคนใดที่มีแรงขับทางเพศเป็นตัวนำในการมีคู่ แต่เกิดจากความต้องการจากจิตใต้สำนึกที่ต้องการความรักและคนที่เชื่อใจได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถได้รับจากผู้หญิงด้วยกันมากกว่าผู้ชาย (Paulk 2003, quoted in York 2005) ที่ว่า สาเหตุการเกิดหญิงรักหญิงนั้นเกิดขึ้นด้วยเรื่องของจิตใจและอารมณ์มากกว่าเรื่องของความสัมพันธ์ทางกาย

การปรับตัวทางสังคมมีความสำคัญต่อผู้ที่เป็นหญิงรักหญิง ทั้งนี้ ก็เนื่องจากจากสาเหตุการเกิดหญิงรักหญิงที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าครอบครัวและสังคมเป็นปัจจัยหลักอันหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้เกิดหญิงรักหญิง ผู้วิจัยคิดว่าจึงน่าจะเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า ผู้ที่เป็นรักร่วมเพศไม่ได้รู้สึกเป็นทุกข์หรือทรมานจากความสับสนของบุคลิกภาพทางเพศแต่ความรู้สึกขัดแย้งทางเพศนั้นเกิดจากการที่สังคมไม่สามารถยอมรับวิถีชีวิตของพวกเขาได้ (Masters and Johnson 1979 ; Wilson 1984 ; Green and other 1986 ; Strong and DeVault 1994 ; W. Turner 1995 ; Hu, Pattatucci and Patterson 1995 ; Laird and Green 1996 ; Greenan and Tunnell 2003 ; Croteau and other 2005) ที่อาจหมายความว่าความทุกข์ทรมานหรือการที่หญิงรักหญิงปรับตัวทางสังคมไม่ได้ นั้นมีสาเหตุมาจากการที่ไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสมนั่นเอง

3. แนวคิดบทบาททางเพศ

3.1 ความหมายของ "บทบาททางเพศ"

ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาตินั้น พบว่ามีการแบ่งหน้าที่ของชายและหญิงมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันอย่างชัดเจนว่า บทบาททางเพศนั้นเริ่มมีตั้งแต่เมื่อใด แต่จากการศึกษาทางมนุษยวิทยาและทางสังคมวิทยาที่ผ่านมา พบว่าสังคมและวัฒนธรรมดั้งเดิมได้แบ่งบทบาททางเพศของชายและหญิงไว้แตกต่างกัน โดยจะถือกันว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็ง มีหน้าที่ปกป้องและคุ้มครองสังคม ผู้ชายจึงเป็นผู้ที่ถูกยกย่อง ในขณะที่เพศหญิงนั้นถูกมองว่าเป็นเพศที่อ่อนแอกว่าเพศชาย มีหน้าที่ดูแลบ้าน ให้อาหารและเลี้ยงดูบุตร สังคมจะเป็นผู้กำหนดบทบาททางเพศ ดังนั้น บทบาททางเพศในแต่ละสังคมและวัฒนธรรมจึงอาจจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน (งามพิศ สัตย์สงวน 2545)

การเรียนรู้บทบาททางเพศเป็นการที่บุคคลรับบุคลิกลักษณะบางอย่างของบุคคลอื่นที่มาเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของตน การเรียนรู้บทบาททางเพศนี้จะเริ่มขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยเด็กจะเริ่มเลียนแบบบทบาททางเพศจากพ่อ แม่ และบุคคลใกล้ชิด เมื่อโตขึ้นก็จะเรียนรู้บทบาททางเพศโดยการสังเกตจากบุคคลอื่นในสังคมเพื่อมาสร้างให้เกิดเอกลักษณ์ของตนเอง

ดังนั้น บทบาททางเพศจึงหมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงถึงความเป็นชายหรือความเป็นหญิง โดยจะแสดงออกทางพฤติกรรม การแสดงความรู้สึก อารมณ์ รวมทั้งมาตรฐานต่างๆ ที่สังคมได้กำหนดไว้

ริชาร์ด ที. แชนเฟอร์ (Richard T. Schaefer 2003) กล่าวถึงบทบาททางเพศว่า หมายถึง ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรม ทักษะ และกิจกรรมที่เหมาะสม ของผู้ชายและผู้หญิง

เกรก เจ. คาลฮูน และคณะ (Craig J. Callhoun and other 1997) อธิบายไว้ว่า บทบาททางเพศเป็นพฤติกรรม ทักษะ และสิทธิพิเศษที่สังคมคาดหวังไว้ในบุคคลแต่ละเพศ บทบาททางเพศจะอิงตามทัศนคติทั่วไปของสังคม ว่าผู้ชายและผู้หญิงควรจะทำอะไร และประพฤติตนอย่างไร

เดวิด โปเพโน (David Popenoe 1991) กล่าวว่าไว้ว่าบทบาททางเพศเป็นบทบาททางสังคมที่สัมพันธ์กับการเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง ความคาดหวังในบทบาททางเพศมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม

งามพิศ สัตย์สงวน (2545) อธิบายไว้ว่าการแสดงบทบาททางเพศมีกระบวนการ 2 อย่าง คือ การเลียนแบบ และการรับกฎเกณฑ์ต่างๆ เข้ามาซึ่งตัวเรา

ศุภยา จิตตะยโสธร (2551) อธิบายไว้ว่าบทบาททางเพศ (ในทัศนะของนักจิตวิทยา) หมายถึง บทบาทที่สังคมหนึ่งๆ คาดหวังให้บุคคลเพศชาย หรือเพศหญิงแสดงออกว่าเป็นชายหรือหญิง ซึ่งกำหนดบทบาททางเพศมี 2 ปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ปัจจัยทางด้านชีวภาพ และปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม โดยปัจจัยทางชีวภาพจะเป็นตัวกำหนดความแตกต่างทางกายภาพ ระหว่างชายและหญิง ส่วนปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมจะมีอิทธิพลในการหล่อหลอมลักษณะความเป็นชายหรือความเป็นหญิงให้เกิดขึ้นจากมวลสมาชิกตามที่สังคมนั้นๆ คาดหวัง แนวคิดการอธิบาย

ความแตกต่างระหว่างบทบาททางเพศในช่วงแรกแบ่งบทบาททางเพศเป็น 2 แบบ คือ 1) บทบาททางเพศแบบความเป็นชาย 2) บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง แต่แนวความคิดในปัจจุบันนำ

โดย Sandra Lipitz Bem แบ่งบทบาททางเพศเป็น 4 แบบ คือ

1. บทบาททางเพศแบบความเป็นชาย
2. บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง
3. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและหญิงสูงทั้งคู่
4. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและหญิงสูงต่ำคู่ หรือแบบไม่ชัดเจน

จากการวิจัยพบว่า บทบาททางเพศที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันมากที่สุด คือ บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและหญิงสูงทั้งคู่ รองลงมา คือ บทบาททางเพศแบบความเป็น

ชาย และบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงตามลำดับ ส่วนบทบาททางเพศที่ด้อยที่สุด คือ บทบาททางเพศแบบไม่ชัดเจน

การวิจัยครั้งนี้นำแนวความคิดบทบาททางเพศมาใช้ เพื่ออธิบายกระบวนการจัดเกลาซึ่งหญิงรักหญิงได้รับ ที่ทำให้หญิงรักหญิงเหล่านี้มีความคิดเรื่องบทบาททางเพศต่างไปจากของคนทั่วไปในสังคม

4. แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตัวเอง (self-esteem) ยังไม่พบความหมายถึงที่แน่ชัด แต่ในความคิดนั้น การเห็นคุณค่าในตัวเองนั้นจะหมายถึงบุคคลที่มีภาพพจน์ที่ดีต่อตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีความภูมิใจในผลสำเร็จของงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหา และรับผิดชอบปัญหาที่จะเกิดตามมา เป็นคนที่คนอื่นรัก และรักคนอื่น เป็น บุคคลที่ควบคุมตัวเองเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้

4.1 คำจำกัดความของการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามาตั้งแต่เด็กๆ โดยทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัย ให้มีความมั่นคงทางอารมณ์ ให้สามารถค้นพบเอกลักษณ์ของตนเอง ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักความอบอุ่น เชื่อหรือไว้ใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนให้เด็กได้มีโอกาสกระทำสิ่งต่างๆ ตามที่เด็กมีความสามารถ เพื่อประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ เด็กจะรู้สึกเชื่อมั่นและพึงพอใจในตนเอง คือเห็นคุณค่าในตนเองได้ในที่สุด

ไวเทน (Weiten 1989) กล่าวถึงความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองว่า เป็นการที่บุคคลประเมินอัตมโนทัศน์ของตนในด้านความสามารถหรือด้านคุณค่าซึ่งผสมผสานกันเป็นลักษณะที่หลากหลายในตัวแต่ละบุคคล สอดคล้องกับ คูเปอร์สมิท (Coopersmith 1984) ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองว่าเป็นการประเมินความมีคุณค่าของตนเองซึ่งแสดงถึงทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองเกี่ยวกับความพอใจในตนเองหรือไม่พอใจในตนเอง และแสดงถึงขอบเขตความเชื่อที่บุคคลมีต่อความสามารถความสำคัญ ความสำเร็จและความมีค่าของตนเอง ยอมรับตนเองว่ามีความสำคัญและมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในคุณค่าแห่งตนในขณะเดียวกัน บุคคลสามารถพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองได้จากบุคคลสำคัญในชีวิตของเขา เช่น บิดามารดา ครู เพื่อน ปฏิบัติต่อเขาในแง่ที่แสดงถึงการยอมรับ เคารพ ให้เกียรติ นอกจากนี้ ในการที่บุคคลมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จที่ได้กระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้บุคคลรู้สึกว่าได้รับการยอมรับตลอดจนมีสถานภาพและตำแหน่งทางสังคมที่ดีขึ้นสถานภาพดังกล่าวเป็นการสะสมความพึงพอใจที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งช่วยพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าใน

ตนเองได้ สำหรับ สมิธ และ มิกซ์ (Smith and Mackie 1999) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองช่วยปกป้องสุขภาพจิตและสุขภาพกายของเราเพื่อให้เราสามารถรับมือกับความคับข้องใจ ความล้มเหลว และความเครียดได้ดี ส่วน คาร์เพนนิตโต (Carpennito 1983, อ้างถึงใน พิสมัย แสนยอด 2545) ให้ความหมายว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นบุคลิกอย่างหนึ่ง ของบุคคลที่จะมีการตัดสินใจ ความรู้สึกมีคุณค่าของตนเอง จากการประเมินตนเองในเรื่องความสามารถ และการยอมรับของสังคม ชยาพร ลีประเสริฐ (2535) ได้กล่าวไว้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลพิจารณาประเมินคุณค่าตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และควมมีคุณค่าของตนเอง และทำให้บุคคลยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความนับถือตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องอัตวิสัยของแต่ละบุคคล

จากคำจำกัดความข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองจากการประเมินคุณค่าของตนเองในด้านต่างๆ ทั้งจากปัจจัยภายใน เช่น ความพึงพอใจในตนเอง ความสำคัญ และจากปัจจัยภายนอก เช่น การได้รับการยอมรับจากครอบครัวและสังคม

4.2 องค์ประกอบของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

คูเปอร์สมิท (Coopersmith 1984) ได้จำแนกคุณลักษณะพื้นฐานของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองไว้ 4 ประการ คือ

1. ความสำคัญ (significance) เป็นวิถีทางที่บุคคลรู้สึกเกี่ยวกับการถูกยอมรับการมีคุณค่าอย่างเหมาะสม รู้สึกว่าตนเองเป็นที่รักของบุคคลอื่น มีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

2. ความสามารถ (competence) เป็นวิถีที่จะพิจารณาควมมีคุณค่าจากการกระทำ ได้สำเร็จตามเป้าหมาย สามารถเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมั่นใจสามารถปรับตัวได้ดี ใช้กลไกในการป้องกันตนเองน้อยและสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. คุณความดี (virtue) หรือการบรรลุมตรฐานตามศีลธรรมและจริยธรรมเป็นการปฏิบัติตนสอดคล้องกับศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมของสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม มีความคิดและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องรับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง มองโลกในแง่ดีและมีความพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่

4. พลังอำนาจ (power) เป็นอิทธิพลที่บุคคลมีต่อตนเอง บุคคลอื่น และเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัว มีความเชื่อมั่นในอำนาจการกระทำของตนว่าจะก่อให้เกิดผลตามต้องการ และมีความสามารถเพียงพอในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการได้

4.3 การเห็นคุณค่าในตนเองในหญิงรักหญิง

องค์ประกอบที่ส่งผลให้หญิงรักหญิงเห็นคุณค่าในตนเองมีทั้งองค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอก ซึ่งองค์ประกอบจากภายในนั้น หมายถึง การที่หญิงรักหญิงประเมินตนเองโดย ไม่ได้รู้สึกว่าการพฤติกรรมแบบหญิงรักหญิงของตนเป็นปัญหาในการดำเนินชีวิตหรือในการเข้าสังคมใดๆ แต่มีความพึงพอใจในตนเอง มุ่งให้ความสำคัญต่อศักยภาพของตนและเชื่อมั่นในคุณค่าของตนเอง รู้ว่าตนเองมีความสำคัญและสามารถทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายได้ นอกจากนี้ หญิงรักหญิงจะเห็นคุณค่าในตนเองสูงได้นั้นจะต้องรู้สึกว่าการปฏิบัติตนสอดคล้องกับศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมของสังคม รับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริงและสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ดี ส่วนองค์ประกอบภายนอกนั้น หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ที่หญิงรักหญิงสามารถรับรู้ได้จากบุคคลอื่น กล่าวคือ หญิงรักหญิงจะประเมินว่าบุคคลอื่นยอมรับตนเองมากน้อยเพียงใด ถ้าหากว่าหญิงรักหญิงได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง ได้รู้ว่าคุณค่าของตนเองเป็นที่รักของบุคคลอื่นและมีประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคมจะส่งผลให้หญิงรักหญิงรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่า ซึ่งจากการศึกษาของ โจเซฟ, มาร์คัส และเตฟาโรดี (Josephs, Markus and Tafarodi 1992, quoted in Smith and Mackie 1999) ได้เพิ่มน้ำหนักด้วยข้อมูลที่ว่าความสัมพันธ์กับผู้อื่นมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้หญิง ดังนั้น การที่ไม่ได้รับการยอมรับและเคารพจากสังคมอย่างจริงจังอาจส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ดังที่ เปรวิน (Pervin 1980) ได้กล่าวไว้ สิ่งเหล่านี้เกี่ยวพันกับการปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และจากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นว่าระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการปรับตัวเพราะเป็นตัวที่ชี้ให้เห็นถึงการเสริมสร้างคุณค่าให้ตนเองของบุคคลที่ส่งผลให้บุคคลดำเนินชีวิตได้ดีและสามารถปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดีด้วย (Smith and Mackie 1999) ในกรณีของหญิงรักหญิงจึงไม่น่าที่จะมีข้อยกเว้น การเห็นคุณค่าในตนเองของหญิงรักหญิงย่อมเป็นตัวแปรหนึ่งที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของหญิงรักหญิงเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังดูเหมือนว่าผู้หญิงเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าผู้ชาย โดยช่องว่างระหว่างเพศในเรื่องของการเห็นคุณค่าในตนเองนี้เริ่มตั้งแต่ช่วงวัยรุ่นเมื่อครุมักให้ความสนใจและมอบหมายงานที่ทำยากกว่าให้เด็กผู้ชาย ส่งผลให้เด็กผู้หญิงมีความทะเยอทะยานในอาชีพการงานของตนน้อย โดยรู้สึกว่าคุณไม่ฉลาดพอที่จะทำตามความฝัน (Skaalvik 1986, quoted in Smith and Mackie 1999) การค้นพบนี้ย้ำเตือนเราว่ากลไกการป้องกันคุณค่าในตนเองนั้นไม่เพียงพอ トラบโดที่ครูหรือบุคคลที่มีอิทธิพลคนอื่นยังคงปฏิบัติต่อเด็กแตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าบทบาททางเพศเป็นสิ่งที่ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ต้น ดังนั้น เพศจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทั้งผู้หญิงและผู้ชายยึดเป็นลักษณะหลักของตน

จากการวิจัยของ คาทายามา และคณะ (Kitiyama and other 1997, quoted in Smith and Mackie 1999) สำหรับกลุ่มหญิงรักหญิงซึ่งอยู่ในสังคมแบบฟังก้าอัสกันและบรรทัดฐานของสังคมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบกับหญิงรักหญิงมีพฤติกรรมที่แตกต่างและไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม จึงเป็นไปได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองของหญิงรักหญิงจะได้รับการกระทบกระเทือนได้ง่ายโดยการไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และจากทฤษฎีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ส่วนตัวของ รอย (Roy 1999) ที่พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการปรับตัวในด้านนี้ ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองของหญิงรักหญิงจึงอาจจะสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิงด้วยเช่นกัน

5. แนวความคิดเกี่ยวกับการปรับตัว

การปรับตัวเป็นกระบวนการทางจิตที่คนนำมาใช้เพื่อให้บรรลุถึงความต้องการต่างๆ ของตนเองและสังคมและเข้าได้กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่หรือที่เปลี่ยนแปลงไป และยังเป็นวิธีการที่ให้คนคงไว้ซึ่งสุขภาพจิตที่ดีด้วยการแก้ปัญหา หาทางออกเพื่อจัดหรือผ่อนคลายความทุกข์ ความคับข้องใจหรือความเครียด ส่วน แรมโบ (Rambo 1984) อธิบายความหมายของการปรับตัวว่า เป็นการตอบสนองของบุคคลที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมภายในหรือภายนอกตน โดยการตอบสนองนี้จะนำไปในทางบวก ทั้งนี้ เพื่อรักษาความมั่นคงของจิตไว้ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ รอย (Roy 1999) กล่าวไว้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการและการแสดงออกซึ่งความคิดและความรู้สึกอันประกอบด้วยความคิดริเริ่มและความตระหนักของบุคคล ทั้งในแง่ของปัจเจกชนหรือเป็นกลุ่ม เพื่อก่อให้เกิดการหลอมรวมของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

5.1 คำจำกัดความของการปรับตัว

ในเรื่องของการปรับตัวนั้น ได้มีบุคคลจากหลากหลายวงการได้ให้ความสนใจและกล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ โดย ทรานส์ ทรอสทูลสตยัค (2545) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้ความพยายามในการปรับตนเองเมื่อต้องเผชิญกับสภาพปัญหาความอึดอัดใจ ความคับข้องใจ ความเครียด ความทุกข์ใจ ความวิตกกังวลต่างๆ ฯลฯ จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นๆ สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสภาพปัญหานั้นได้ สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวแล้วสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข แสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี ทางด้าน ลาซารัส (Lazarus 1969, อ้างถึงใน นิภา นิชยาน

2530) กล่าวว่าการปรับตัวตามความหมายทางจิตวิทยา หมายถึง การที่มนุษย์ต้องต่อสู้เพื่อความสมดุลแห่งชีวิตอันเป็นไปตามแรงผลักดันสองประการ คือ แรงกระตุ้นภายนอกอันเกิดจากสิ่งแวดล้อมและสังคม และแรงกระตุ้นภายในอันเกิดจากสภาพสรีระภายในร่างกาย และประสบการณ์ในอดีตของบุคคลแต่ละคน สำหรับ ชูทิศย์ ปานปรีชา (2539)

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การปรับตัว คือ การที่บุคคลสามารถขัดเกลาหรือปรับพฤติกรรมของตนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขทั้งกายและใจ การปรับตัวที่ดีต้องช่วยบรรเทาความทุกข์ความคับข้องใจ หรือความเครียดได้ โดยสิ่งสำคัญที่สุด คือ การที่บุคคลนั้นรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และหากบุคคลนั้นสามารถปรับตัวและอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข แสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี รวมถึงมีความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่าของตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีการปรับตัวของ รอย (Roy 1999) ซึ่งจะกล่าวถึงดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการปรับตัวของ Roy

รอย (Roy 1999) ได้นำทฤษฎีระบบทั่วไปมาประยุกต์ใช้ โดยระบบจะประกอบด้วย สิ่งนำเข้า (Input) กระบวนการควบคุม (Control Processes) สิ่งนำออก (Output) และกระบวนการย้อนกลับ (Feedback Processes) ซึ่งสิ่งนำเข้า หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นการปรับตัวของบุคคล มีทั้งภายนอกและภายใน โดยสิ่งเร้าภายนอกมาจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว สิ่งเร้าภายในมาจากภายในตัวบุคคลซึ่งอาจเป็นสิ่งเร้าทางกายภาพ สรีระภาพ จิตสังคม หรือหลายอย่างรวมกันสิ่งเร้าตรง (Focal Stimuli) หมายถึง สิ่งเร้าภายในหรือภายนอกที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้นโดยตรง เปรียบได้กับระดับของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมปรับตัว สิ่งเร้าร่วม (Contextual Stimuli) หมายถึง สิ่งเร้าอื่นๆ ที่มีอยู่ในสภาพการณ์นั้นๆ และมีผลต่อสิ่งเร้าตรง โดยอาจมีผลทางบวกหรือทางลบต่อการปรับตัวได้ สิ่งเร้าร่วมทางบวกจะช่วยให้บุคคลมีการปรับตัวได้เหมาะสม ซึ่งเปรียบเสมือนสิ่งที่จะช่วยลดอิทธิพลจากสิ่งเร้าตรงทำให้ปัญหาในการปรับตัวลดน้อยลง สิ่งเร้าร่วมทางลบเปรียบเสมือนตัวเสริมความรุนแรงของสิ่งเร้าตรงที่ก่อให้เกิดปัญหาการปรับตัวเพิ่มขึ้น สิ่งเร้าแฝง (Residual Stimuli) หมายถึง ปัจจัยอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลที่มีผลต่อสถานการณ์ในขณะนั้น ซึ่งประกอบด้วยความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรม ส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลไม่ชัดเจน สิ่งเร้าดังกล่าวก่อให้เกิดเป็นระดับการปรับตัว (Adaptation Level) ซึ่งหมายถึง ขอบเขตที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการตอบสนองทางบวกต่อสถานการณ์หนึ่ง ถ้าสิ่งเร้าอยู่ในขอบเขตความสามารถในการปรับตัวของบุคคลจะมีการตอบสนองในทางบวก

หรือเกิดพฤติกรรมการปรับตัวที่เหมาะสม แต่ถ้อยู่ภายนอกขอบเขตแล้วบุคคลจะตอบสนองในทางลบ หรือมีพฤติกรรมการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม ระดับการปรับตัวของบุคคลมีขอบเขตจำกัดไม่เหมือนกัน

หากกล่าวว่าหญิงรักหญิงก็เสมือนเป็นบุคคลซึ่งถือว่าเป็นระบบๆ หนึ่งตามทฤษฎีที่ Roy นำมาประยุกต์ใช้ซึ่งต้องประกอบด้วยสิ่งนำเข้า กระบวนการควบคุม สิ่งนำออกและกระบวนการย้อนกลับเช่นกัน ในกรณีของหญิงรักหญิงสิ่งนำเข้าหรือว่าสิ่งเร้าที่นำเข้ามาในระบบอาจหมายถึงทัศนคติทางสังคมและการสนับสนุนจากครอบครัว และกระบวนการควบคุมอาจหมายถึง ปัจจัยภายในบุคคล เช่น การมีความคิดก้าวหน้าและการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งการตอบสนองของหญิงรักหญิงในทางบวกหรือการเกิดพฤติกรรมการปรับตัวที่เหมาะสมจึงขึ้นอยู่กับระดับและลักษณะของสิ่งเร้าที่มากระทบ ตลอดจนความสามารถของกระบวนการควบคุมภายในของหญิงรักหญิงด้วย

5.2 ความจำเป็นที่ต้องมีการปรับตัว

จากคำนิยามของการปรับตัวซึ่งพบว่าบุคคลจะมีการปรับตัวก็ต่อเมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามากระทบ จากงานวิจัยของ อูปลาวรรณ แสตนมหาชัย (2544) กล่าวว่า ความจำเป็นที่ทำให้ต้องปรับตัวเกิดจากสิ่งเร้าหรือแรงผลักดัน 2 อย่าง คือ

1. สิ่งเร้าจากภายใน เป็นความต้องการทางจิตใจที่มีอยู่ภายในตัวเรา เช่น ความต้องการความรัก ความอบอุ่น ต้องการการยกย่องนับถือ การยอมรับของสังคม ความสำเร็จในชีวิต
2. สิ่งเร้าจากภายนอก เป็นความต้องการของสังคม สิ่งแวดล้อม เช่น ประเพณี วัฒนธรรม กฎ ระเบียบ ค่านิยม ศาสนา บุคคลจะสามารถปรับตัวได้ดีนั้นจะเป็นผู้ที่มีการรับรู้เข้าใจสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมได้ตรงความเป็นจริง มีประสพการณ์ในการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับเวลา สถานการณ์ มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นดี บุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะทำให้การดำเนินชีวิตมีประสิทธิภาพ มีความสำเร็จ สามารถตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และอยู่ในสังคมสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

ความจำเป็นในการปรับตัวของหญิงรักหญิงก็ย่อมต้องเกิดจากสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกของบุคคลเช่นกัน โดยเฉพาะในกรณีของหญิงรักหญิงนั้นสิ่งเร้าทั้งภายใน และภายนอกที่มากระทบ ดูเหมือนว่าจะมีระดับที่สูงมากกว่าปกติ สิ่งเร้าภายในนั้นมาจากความรู้สึกที่ว่าตนเองแปลกแยกและแตกต่างจากกลุ่มที่ถูกเรียกว่าหญิงปกติ ดังนั้น หญิงรักหญิงย่อมต้องการความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ และการยอมรับในระดับที่สูง เพื่อให้ตนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีพื้นที่ให้ยืนอยู่ได้ นอกจากนี้ สิ่งเร้าภายนอก อันได้แก่ ความต้องการทั้งหลายของสังคมซึ่งประกอบด้วยวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ศาสนาและความคาดหวังต่างๆ ย่อมกระทบต่อหญิงรัก

หญิงในระดับที่สูงเช่นกัน จากการมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังกล่าวเหล่านี้ ล้วนแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่หญิงรักหญิงต้องมีการปรับตัวอย่างมากเพื่อได้รับการยอมรับในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งทำให้พวกเขาสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข

5.3 การปรับตัวของหญิงรักหญิง

จากสาเหตุของการเป็นหญิงรักหญิง ที่เกิดจากสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกร่างกาย เช่นเดียวกันกับความจำเป็นที่ต้องมีการปรับตัวทั้งด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน อันเกิดจากสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกเข้ามากระทบเพื่อให้หญิงรักหญิงสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งกลุ่มหญิงรักหญิงเองอาจต้องเผชิญกับปัญหาการปรับตัวมากกว่าคนทั่วไป และอาจก่อให้เกิดการปรับตัวที่ไม่สมบูรณ์อันจะเกิดลักษณะการมีสุขภาพจิตที่ไม่ดีได้สูงกว่าอีกด้วย เพราะหญิงรักหญิงซึ่งถือว่าเป็นชนกลุ่มน้อยของสังคมเป็นกลุ่มที่รู้สึกว่าการแปลกแยกและถูกมองว่า “ผิดปกติ” อยู่แล้ว ยิ่งไปกว่านั้น จากรายงานของ National Institute of Mental Health (อุบลวรรณ แสนมหาชัย 2544) พบว่า เพศหญิงมีปัญหาในการปรับตัวมากกว่าเพศชายในทุกๆ ด้าน ซึ่งรายงานชิ้นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคพแลน (Kaplan 1959, อ้างถึงใน อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์ 2532) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการปรับตัวของเด็กหญิงและเด็กชาย จากผลการวิจัยพบว่า เด็กหญิงมีปัญหาความคับข้องใจและการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย เนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้องมากกว่าและมีอิสระน้อยกว่าเด็กชาย ต้องทำตามความต้องการของบิดามารดาอย่างใกล้ชิด และนอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งอยู่ในใจมาก ใจหาย จะเก็บความวิตกกังวลและความกลัวไว้ไว้ จึงทำให้เกิดความคับข้องใจได้ปัญหาต่างๆ ของผู้หญิงที่ถูกเก็บกดไว้จะเพิ่มความกังวลขึ้นจนแสดงออกมาเป็นปัญหาในด้านการปรับตัว จะเห็นได้ว่าโดยปกติแล้วเพศหญิงเป็นเพศที่ประสบปัญหาด้านการปรับตัวเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ยิ่งในกรณีที่มีพฤติกรรมแบบหญิงรักหญิงซึ่งเป็นการฝ่าฝืนความเชื่อและบรรทัดฐานของสังคมจึงอาจต้องเผชิญกับแรงกดดันและความคับข้องใจมากขึ้น และเป็นปัจจัยที่อาจเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปรับตัวของหญิงรักหญิง การศึกษาแนวทางที่จะแนะนำให้หญิงรักหญิงมีการปรับตัวทางสังคมที่ดีเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งจะนำไปสู่การมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี ย่อมเป็นสิ่งจำเป็น เพราะสังคมย่อมมีพลังจากสมาชิกสังคมที่มีคุณภาพการศึกษาถึงปัจจัยทางด้านจิตวิทยาที่โน้มนำให้เกิดการปรับตัวที่ดีจึงเป็นจุดประสงค์ของการวิจัยนี้ปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ การเป็นผู้มีความคิดก้าวหน้า การเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมที่สามารถร่วมกันทำนุบำรุงการปรับตัวของรักร่วมเพศหญิงเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงต่อไป

6. แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม

คำจำกัดความของการสนับสนุนทางสังคม มีผู้ให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมแตกต่างกันออกไป ดังนี้

สมจิต หนูเจริญ (2534) ให้คำนิยามการสนับสนุนทางสังคมว่า เป็นปฏิบัติการช่วยเหลือในด้านร่างกาย จิตใจ การแนะนำ หรือการให้ความรู้แก่บุคคลอื่น ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการของแต่ละบุคคล ในทำนองเดียวกัน อติรัตน์ วัฒนไพลิน (2539) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลรับรู้หรือประเมินว่าได้รับความช่วยเหลือ และได้รับการตอบสนองความต้องการทาง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม คอปป์ (Cobb 1976) ให้ความหมายการสนับสนุนทางสังคมว่าเป็นข้อมูลหรือข่าวสารจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ทำให้ผู้รับเชื่อว่าได้รับความรักและการดูแลเอาใจใส่ มีคุณค่าและได้รับการยกย่อง เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการสื่อสารและความผูกพันซึ่งกันและกัน ส่วน ทอยท์ส (Thoits 1986, อ้างถึงใน จิตติมาพันธ์ ณ เชียงใหม่ 2546) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นการช่วยเหลือต่อความเครียดหรือการที่บุคคลอื่นที่มีความสำคัญมีส่วนร่วมอย่างจริงจังต่อความพยายามในการจัดการกับความเครียดในการเปลี่ยนความหมายและปฏิกิริยาทางอารมณ์

6.1 ประเภทของการสนับสนุนทางสังคม

เนื่องจากการสนับสนุนทางสังคมเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่บุคคลต้องการจากการมีปฏิสัมพันธ์หรือการสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ในสังคมให้เป็นไปตามความต้องการ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งแต่ละบุคคลก็มีความต้องการที่แตกต่างกันไปเมื่อประสบกับปัญหา ได้มีผู้แบ่งประเภทของการให้การสนับสนุนทางสังคมไว้หลายหลาก ดังนี้

จากงานของ House (1981) Grasha (1995) และ Nevid (2003) สามารถสรุปประเภทของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ เป็นการที่ผู้อื่นรับฟังความรู้สึกของเราการแสดงว่ารักหรือชอบ เข้าใจ เห็นอกเห็นใจ การให้ความไว้วางใจ

2. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นการที่ผู้อื่นให้คำแนะนำ การเสนอแนะการชี้แนะโดยตรงและการให้ข้อมูล การให้การสะท้อนกลับจากผู้อื่นว่าสิ่งที่เราดำเนินการไปแล้วเป็นอย่างไร

3. การสนับสนุนเพื่อประเมินคุณค่า เป็นการที่ผู้อื่นพูดหรือแสดงการยอมรับเคารพในศักดิ์ศรีและมองเห็นคุณค่าของเรา

4. การสนับสนุนด้านวัตถุสิ่งของ เป็นการที่บุคคลที่เราชื่นชมให้การสนับสนุนวัตถุสิ่งของ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สนับสนุนด้านการเงิน การลงแรงช่วยเหลือ การเสียสละเวลาช่วยเหลือ

ส่วน คอปป์ (Cobb 1976) ได้แบ่งประเภทการสนับสนุนทางสังคมไว้เป็น 3 ด้าน คือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional Support) ได้แก่ ข้อมูลซึ่งทำให้บุคคลรับรู้ว่าได้รับความรักและการดูแลเอาใจใส่ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งมักจะได้รับความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและมีความผูกพันลึกซึ้งต่อกัน

2. การสนับสนุนด้านการยอมรับและเห็นคุณค่า (Esteem Support) เป็นข้อมูลซึ่งทำให้บุคคลรับรู้ว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลในกลุ่มสังคมที่ตนเกี่ยวข้องกับ

3. การสนับสนุนด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Network Support) เป็นการสนับสนุนที่ทำให้บุคคลคิดว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีบทบาทในการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน

การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัวขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือลักษณะของครอบครัว (family characteristic) และลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว (interactional characteristic) โดยลักษณะของครอบครัวจะเป็นข้อมูลทั่วไปของครอบครัว ซึ่งในเบื้องต้นสามารถพิจารณาได้จากจำนวนสมาชิกในเครือข่ายสังคม (social network) ของครอบครัวชนิดความสัมพันธ์ในเครือข่ายของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและเครือข่ายสังคมของครอบครัว ความยืดหยุ่นทางโครงสร้างของครอบครัว ความคล้ายคลึงกันระหว่างครอบครัวและเครือข่ายสังคมของครอบครัว การรับรู้ของเครือข่ายสังคมที่มีต่อครอบครัว ประโยชน์ที่ครอบครัวได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายสังคม พื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและเครือข่ายสังคมของครอบครัว และระยะพัฒนาของครอบครัว ส่วนลักษณะการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและแนวทางของการสนับสนุนทางสังคมประกอบด้วยความถี่ของปฏิสัมพันธ์ คุณภาพของข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการให้คำแนะนำ และการตอบสนองที่บุคคลในครอบครัวอาจได้รับจากเครือข่ายสังคม ของครอบครัวคุณภาพและความเชื่อถือได้ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว และระหว่างบุคคลในครอบครัวกับเครือข่ายสังคมของครอบครัว (Kane 1988, อ้างถึงใน ภาวดี โนนานู 2546)

จากความหมายและประเภทของการสนับสนุนทางสังคมต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลรับรู้หรือประเมินว่าได้รับความช่วยเหลือและได้รับการตอบสนอง ทำให้บุคคลรู้สึกว่ามีคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รู้สึกมั่นคง เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม ส่งผลให้ใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขและมี

ความหมายมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และอารมณ์ของบุคคลนั้น ส่งผลให้บุคคลสามารถปรับตัวหรือเผชิญกับความเครียดต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้และนำไปสู่การมีภาวะสุขภาพที่ดี

6.2 การสนับสนุนทางสังคมในหญิงรักหญิง

ในกรณีของหญิงรักหญิงการสนับสนุนทางสังคม อาจหมายถึง การที่ครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด ให้การสนับสนุนทั้งทางด้านอารมณ์โดยแสดงความรัก ความเข้าใจ ดูแลเอาใจใส่ ให้ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดผูกพันเพื่อให้หญิงรักหญิงรู้สึก อบอุ่น ปลอดภัยและไม่โดดเดี่ยว ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยการคอยให้คำแนะนำปรึกษาอย่างจริงจังเมื่อหญิงรักหญิงประสบปัญหา เพื่อช่วยให้พวกเขาารู้สึกมีกำลังใจและสามารถก้าวผ่านอุปสรรคปัญหานั้นไปได้ ด้านการประเมินคุณค่า โดยการเคารพและยอมรับพวกเขาเพื่อให้พวกเขามีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง และด้านวัตถุสิ่งของ อันหมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ การเงิน การเสียสละแรงหรือเวลาเพื่อให้ความช่วยเหลือ ซึ่งจะช่วยให้พวกเขารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและได้รับความห่วงใยเอาใจใส่ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้พวกเขาสามารถเผชิญปัญหาหรือความเครียดและสามารถปรับตัวต่อสิ่งเร้าต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อภาวะสุขภาพจิตที่ดีทำให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขและมีความหมายยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวจะเป็นไปในลักษณะใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของครอบครัวและลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวในทางตรงกันข้าม จากการศึกษาของเวสต์ตัน (Weston 1991, quoted in Franzoi 2000) ที่พบว่า ครอบครัวมักจะปฏิเสธหรือไม่ยอมรับหญิงรักหญิงในฐานะสมาชิกของครอบครัวได้อย่างเต็มที่ จึงส่งผลให้หญิงรักหญิงบางคนประสบปัญหาด้านสุขภาพจิต อาจกล่าวได้ว่า การที่ครอบครัวไม่ให้การยอมรับอย่างเต็มที่นี้เป็นสาเหตุเบื้องต้นที่ทำให้หญิงรักหญิงขาดการสนับสนุนทางสังคม อันเป็นปัจจัยที่สำคัญในการในการเผชิญกับปัญหา ความเครียด หรือความกดดันต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ทำให้หญิงรักหญิงรู้สึกแปลกแยกทางอารมณ์และแปลกแยกจากสังคม ความเชื่อมั่นและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อปรับตัวทางสังคมและสุขภาพจิตโดยตรง

จากการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสนับสนุนทางสังคมมีความสำคัญมากในด้านการปรับตัวทางสังคม ในกลุ่มหญิงรักหญิงเองก็ต้องการการสนับสนุนทางสังคมเช่นกัน และอาจต้องการในระดับที่สูงกว่าคนทั่วไปอีกด้วย เพื่อให้รู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ไม่ได้ถูกกีดกันหรือรังเกียจจากสังคม และเมื่อประสบกับปัญหาใดๆ หรืออยู่ในภาวะเครียด ยังสามารถรู้สึกว่ายังมีคนที่คอยอยู่เคียงข้าง และพวกเขาไม่ได้อยู่ในสังคมอย่างเดียวดาย ซึ่งตรงกับ Rook (1987) และ Wills (1991) (quoted in Smith and Mackie 1999) ว่า การให้การสนับสนุนทางอารมณ์มีประโยชน์มากกว่าการแก้ไขปัญหา ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมจึงมี

อิทธิพลต่อความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยในการดำรงอยู่ในสังคมและรู้สึกถึงคุณค่าในตนเองซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวและสุขภาพจิตโดยตรง ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากหญิงรักหญิงไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสมแล้วนั้น คนกลุ่มนี้จะยิ่งรู้สึกแปลกแยก โดดเดี่ยว และว้าเหว่ ซึ่งส่งผลให้เขาเหล่านี้ไม่สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ ของ ชลธิชา ศาลิคุปต์ (2532) ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและจากเพื่อนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเป็นหญิงรักหญิง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอนุมานว่าการสนับสนุนทางสังคมและการปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิงเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน แต่สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการสื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและผู้ที่เป็นหญิงรักหญิงในมุมมองที่ต่างกันออกไป ทั้งนี้ ต้องการที่จะศึกษาการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิงว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญหรือไม่ ในการที่จะช่วยให้หญิงรักหญิงสามารถปรับตัวทางสังคมและดำเนินชีวิตแบบปกติสุขได้ ไม่ใช่การสนับสนุนทางสังคมที่สนับสนุนให้มีพฤติกรรมแบบหญิงรักหญิงแต่อย่างใด

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นจากการที่ค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมนั้น สามารถแบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ประเภท คือ งานวิจัยเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกัน และงานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยตนเอง

งานวิจัยเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกัน

งานวิจัยของ มัทนา เซตมิ (2539) ศึกษาเรื่องวิถีชีวิต และความคิดเรื่องครอบครัวของหญิงรักหญิงพบว่า อิทธิพลของครอบครัวมีผลต่อความคิด และการดำเนินชีวิตของหญิงรักหญิงเป็นอย่างมาก กลุ่มหญิงรักหญิงบางส่วนใช้ชีวิตคู่เลียนแบบบทบาททางหญิงชาย แต่ก็พบว่ามีความแตกต่างหลากหลายในคู่หญิงรักหญิง แม้ในกลุ่มทอม-ดี้ เองก็อาจแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม ทอม-ดี้ ที่ยึดบทบาทหญิงชาย และกลุ่มที่ปฏิเสธบทบาทหญิงชาย หากถือเอารูปแบบการเป็นทอม-ดี้ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม ทอม-ดี้ กลุ่มหลังจึงแตกต่างจากกลุ่มแรกตรงกรพยายามสร้างเอกลักษณ์เฉพาะคนที่แตกต่างและไม่เกี่ยวข้องกับรูปแบบความสัมพันธ์หญิงชาย

งานวิจัยของ อำนวย ยัสโยธา (2541) ศึกษาว่าในปัจจุบันนี้ไม่มีคำอธิบายที่แน่ชัดว่าเหตุใดบุคคลจึงเป็นหญิงรักหญิง แต่เชื่อว่าน่าจะมีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัวด้วย กล่าวคือ ในครอบครัวที่มีแม่เข้มแข็งกว่าพ่อ ลูกสาวก็จะมีแนวโน้มเลียนแบบแม่ทำ

ให้ค่อยๆ รู้สึกเป็นผู้ชายในที่สุด หรืออาจเป็นเพราะเด็กขาดความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจบุคคลอื่น หรือมีพ่อที่ดุและเผด็จการ จึงมีแนวโน้มหันไปชอบผู้หญิงด้วยกันแทน

งานวิจัยของ ชันนิกันต์ สุญสินภัย (2546) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้ผู้หญิงเป็นหญิงรักหญิงในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้ผู้หญิงเป็นหญิงรักหญิง คือ ครอบครัว โรงเรียน สื่อมวลชน การมองตนเอง และทัศนคติต่อพฤติกรรมของหญิงรักหญิงในแง่บวก นอกจากนี้ยังพบว่า แนวโน้มจำนวนหญิงรักหญิง จะเพิ่มขึ้นอีกมาก และจะเปิดเผยตนเองมากยิ่งขึ้นในสังคมไทย

งานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยตนเอง

งานวิจัยของ บุญญาภรณ์ วาณิชยชาติ (2544) ศึกษาเรื่อง บทบาทของ “เว็บไซค์อัญจารี ดอทคอม” ในการเป็นมณฑลสาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง พบว่า บทบาทการทำหน้าที่เป็นมณฑลสาธารณะค่อนข้างจำกัด และแสดงออกมากในพื้นที่ที่สงวนสำหรับการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ไป มากกว่าเป็นมณฑลสาธารณะในกรณีสนับสนุนสิทธิหญิงรักหญิง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสิทธิหญิงรักหญิงมีเพียงเล็กน้อย ซึ่งไม่นำไปสู่การเคลื่อนไหวในเรื่องสิทธิหญิงรักหญิงอย่างเป็นทางการ เนื่องจากผู้ใช้ยังขาดความตระหนักในเรื่องสิทธิหญิงรักหญิง ที่จะผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวได้เท่าที่ควร

งานวิจัยของ ไซโย นิธิอุบลี (2546) ศึกษาเรื่อง กรรณสูตเพื่อเปิดเผยตนเองของกลุ่มชายรักชาย พบว่า ครอบครัวที่มีการสื่อสารแบบเปิดและแบบปล่อยจะเอื้อต่อกลุ่มชายรักชาย ส่วนใหญ่ให้มีการเปิดเผยตนเองได้ง่ายกว่าครอบครัวที่มีการสื่อสารแบบปิด โดยทำให้กลุ่มชายรักชายมีอายุของการเปิดเผยตนเองได้ง่ายตั้งแต่ในวัยเด็กมีโอกาสเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับนิสัย และเป็นอาชีพที่ง่ายต่อการเปิดเผยตนเอง ส่วนการที่ครอบครัวจะยอมรับได้นั้น ก็มาจากวิธีการสื่อสารเพื่อน การเปิดเผยตนเองทางอ้อม ด้วยอวัจนภาษา ส่วนวิธีการเปิดเผยทางตรงด้วยวัจนภาษานั้น อยู่ที่ความเหมาะสม ผลกระทบด้านจิตวิทยาของกลุ่มตัวอย่างมีปฏิสัมพันธ์ด้วย

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยต่างๆ ที่ยกมานั้นเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของคนรักเพศเดียวกัน (Homosexual) ไม่ว่าจะเป็นทั้ง หญิงรักหญิง และชายรักชาย ซึ่งโดยรวมนั้นเป็นการศึกษาถึงปัจจัยและอิทธิพลที่ทำให้คนรักเพศเดียวกัน รวมถึงศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันว่ามีวิถีชีวิตเป็นอย่างไร นอกจากนี้งานวิจัยที่ยกมายังศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของการเปิดเผยตนเองว่ากลุ่มคนเหล่านี้มีวิธีการสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงอย่างไร บางคนอาจจะมีการปกปิดพฤติกรรมรักร่วมเพศเอาไว้ รวมถึงมีการแสดงพฤติกรรมและการแสดงบทบาททางเพศอีกด้วย งานวิจัยที่ได้ศึกษาและทบทวนมานั้นมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของผู้วิจัยต้องการศึกษา คือ เรื่องของการสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงอย่างไร ทั้งต่อครอบครัวและสังคม เพื่อให้

เกิดความเหมาะสมและเกิดการยอมรับ นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของครอบครัว และสิ่งแวดล้อมแล้วแต่มีอิทธิพลต่อลักษณะของการเปิดเผยตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิงทั้งสิ้น

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา
กรณีศึกษา นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ศึกษาได้อธิบายถึง
ระเบียบวิธีวิจัยในประเด็นที่ศึกษา ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการ และมีความ
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีระเบียบวิธีวิจัยไว้ ดังนี้

การออกแบบงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูล
จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ วารสาร งานวิจัย ทั้งที่เป็นแนวคิดเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การสร้าง
ตัวตน การแสดงตัวตน และการปรับตัวทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์
ในการศึกษาได้กำหนดไว้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์จึงต้องมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-
depth interview) นักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการ โรงแรม วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร เพื่อให้ นักศึกษาหญิงรักหญิง ได้สะท้อนความคิดเห็นของตนเองผ่านการศึกษาครั้งนี้

หลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ในการศึกษา

รักหญิง แต่เนื่องจากมีหลายมหาวิทยาลัยที่มีกลุ่มหญิงรักหญิง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความ
จำเป็นต้องตั้งหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ดังต่อไปนี้

1. เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มีสถานที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร
3. เป็นคณะวิชาที่ก่อตั้งไม่เกิน 10 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546)*

* เนื่องจากคณะวิชาที่ก่อตั้งขึ้นใหม่เป็นคณะวิชาที่จะทำแตกต่างไปจากวัฒนธรรมเดิมของ
มหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ เนื่องจากเป็นคณะในกำกับ เป็นผลทำให้ระบบบริหารจัดการภายในไม่เป็นไปตามระบบ
ราชการเดิม และเป็นพื้นที่ใหม่ซึ่งพร้อมรับวัฒนธรรมใหม่ ทั้งนี้ การศึกษาเรื่องกลุ่มหญิงรักหญิง เป็นการศึกษาที่
มุ่งเน้นในเรื่องของการยอมรับวัฒนธรรมในรูปแบบใหม่ที่สังคมไม่เคยได้รับทราบมาก่อน ดังนั้น คณะวิชาที่
ก่อตั้งขึ้นมาใหม่จึงเป็นพื้นที่ที่หน้าสนใจในการศึกษามากที่สุด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว มีมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งสิ้น 6 แห่ง ดังนี้

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
4. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. มหาวิทยาลัยศิลปากร

เนื่องจากทั้ง 6 มหาวิทยาลัยเป็นลักษณะประชากรที่คล้ายกัน และเข้าเกณฑ์ตามที่กำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใส่รายชื่อมหาวิทยาลัยทั้ง 6 แห่ง ลงในภาชนะ และสุ่มหยิบขึ้นมา 1 ใบ พบว่า ผู้ศึกษาได้มหาวิทยาลัยศิลปากร

จากหลักเกณฑ์ข้อที่ 3 กำหนดให้เป็นคณะวิชาที่ก่อตั้งไม่เกิน 10 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546) ดังนั้น จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า มีทั้งสิ้น 13 คณะวิชา 1 วิทยาลัย ในมหาวิทยาลัยศิลปากร อย่างไรก็ตาม มีเพียง 3 คณะวิชา และ 1 วิทยาลัย ที่ก่อตั้งขึ้นใหม่ ตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมีการนารายได้เข้าคณะเอง ได้แก่ คณะดุริยางคศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และวิทยาลัยนานาชาติ เนื่องจากหน่วยงานทั้ง 4 แห่ง มีลักษณะที่คล้ายกัน ตามหลักเกณฑ์ข้อที่ 3 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใส่รายชื่อหน่วยงานทั้ง 4 แห่ง ลงในภาชนะ และสุ่มหยิบขึ้นมา 1 ใบ อีกครั้งหนึ่ง พบว่า ผู้ศึกษาได้วิทยาลัยนานาชาติ

หลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาเฉพาะ นักศึกษาหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เนื่องจาก นักศึกษาหญิงในปัจจุบันมีพฤติกรรมหญิงรักหญิงกันมากขึ้น ซึ่งเป็นการเลียนแบบทางค่านิยม และมีการคาดว่า เพศหญิง หรือนักศึกษาที่เป็นเพศหญิง จะมีพฤติกรรมความรักเพศเดียวกันเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของกลุ่มประชากร ไว้ดังนี้

1. เป็นนักศึกษาหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร เท่านั้น

2. เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1* สาขาการจัดการโรงแรม โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling (SRS))

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว พบว่า มีนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการจัดการโรงแรม ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการโรงแรม จากการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากจำนวนนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ 73 ราย โดยการสอบถามจากกลุ่มเพื่อน และตัวนักศึกษาเองเพื่อสอบถามในเรื่องของเพศ พบว่ามี 40 ราย ที่ยอมรับว่าเป็นหญิงรักหญิง ดังนั้น ผู้ศึกษาได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้แก่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ 40 ราย เมื่อชี้แจงวัตถุประสงค์เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เหลือนักศึกษาเพียง 25 ราย ยินดีที่จะให้ข้อมูลเชิงลึกแก่ผู้วิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเริ่มจากการเลือกมหาวิทยาลัยศิลปากร การเลือกวิทยาลัยนานาชาติ และการเลือกนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการโรงแรม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนการเลือกประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ขั้นที่	หน่วยในการเลือก	เทคนิคการสุ่ม
1	เลือกมหาวิทยาลัยศิลปากร	สุ่มอย่างง่าย
2	เลือกคณะวิทยาลัยนานาชาติ	สุ่มอย่างง่าย
3	เลือกนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการโรงแรม	เจาะจง
4	เลือกนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ที่เป็นหญิงรักหญิง	เจาะจง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 25 ราย (จากการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากจำนวนนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ 73

* เนื่องจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 เป็นกลุ่มซึ่งอยู่ในช่วงของการปรับตัว เป็นช่วงที่เปลี่ยนแปลงจากเด็กนักเรียนมัธยมศึกษามาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ประกอบกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ต้องเข้ามาปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ในมหาวิทยาลัย ดังนั้น จึงเป็นกลุ่มที่น่าศึกษาในแง่ของการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ และเป็นกลุ่มที่น่าศึกษามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับชั้นปีอื่นๆ

ราย โดยการสอบถามจากกลุ่มเพื่อน และตัวนักศึกษาเองเพื่อสอบถามในเรื่องของเพศสภาพว่ามี 40 ราย ที่ยอมรับว่าเป็นหญิงรักหญิง ดังนั้น ผู้ศึกษาได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้แก่นักศึกษาหญิง 40 ราย เมื่อชี้แจงวัตถุประสงค์เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้พบว่า เหลือนักศึกษาเพียง 25 ราย ยินดีที่จะให้ข้อมูลเชิงลึกแก่ผู้วิจัย) ที่มีพฤติกรรมแบบหญิงรักหญิง ซึ่งได้จากการสอบถามเบื้องต้นแก่นักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการโรงแรมแล้ว และได้รับอนุญาตในการให้สัมภาษณ์ และสามารถให้ข้อมูล (Key Informants) ได้ เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้มีกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 แห่ง ดังนี้ คือ

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Documentary Research)

ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล จากข้อมูลเอกสาร เช่น บทความ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ที่ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสร้างตัวตนของกลุ่มนักศึกษาหญิงรักหญิง พฤติกรรมการเบี่ยงเบน การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นที่เป็นหญิงรักหญิง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และรวบรวมข้อมูล อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Field Research)

ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มประชากรนักศึกษาหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีการศึกษาที่ 1 ด้วยการสังเกต และสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ เมื่อเลือกกลุ่มเป้าหมายตามที่ผู้วิจัยต้องการได้แล้ว ผู้วิจัยได้แนะนำตัวพร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview)เชิงลึก (In-depth interview) โดยจะสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนประมาณ 20 คน (มากหรือน้อยตามความสมัครใจของนักศึกษาหญิงรักหญิง) ซึ่งจะได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลทุกครั้ง เพื่อให้สิทธิส่วนบุคคลกับผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งใช้ชื่อนามสมมุติแทนผู้ให้ข้อมูลหลัก และมีระยะเวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมงต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก 1 คน ในประเด็นการสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ครบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การออกแบบสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาสามารถเตรียมคำถามเพิ่มเติมกว้างๆ ได้โดยเป็นการสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพทางครอบครัว ความเป็นอยู่ รายได้ เป็นต้น เป็นคำถามที่ถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการสร้างตัวตน การสนับสนุนทางสังคม (ครอบครัว และกลุ่มเพื่อน) การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมในการใช้ชีวิตประจำวันที่เหมาะสมและสังคมยอมรับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้บันทึกไว้เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านต่างๆ ที่ได้ทำการศึกษา เช่น สถานภาพทางครอบครัว ความเป็นอยู่ รายได้ เป็นต้น เป็นคำถามที่ถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดกระบวนการสร้างตัวตน การแสดงตัวตน (ครอบครัว และกลุ่มเพื่อน) การปรับตัวให้เข้ากับสังคม และร่วมกันสร้างความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมสถานภาพทางสังคม เพื่อแนวทางในการเรียนรู้วิธีเปิดเผยตนเองต่อสังคมอย่างเหมาะสม ของหญิงรักหญิงในระดับมหาวิทยาลัย มาอธิบายประกอบและอ้างอิงในการอธิบายเพิ่มเติมข้อมูล แล้วนำเสนอรายงานผลวิจัย ด้วยการเขียนพรรณนาซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้เน้นข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลักในการวิเคราะห์ ว่านักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการแสดงตัวตน การแสดงตัวตน และการปรับตัวทางสังคม ตลอดจนร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมในการแสดงพฤติกรรมความรักเพศเดียวกันของนักศึกษาหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง "การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร" ผู้ศึกษาได้ทำการ สัมภาษณ์นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการ โรงแรมวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 25 คน ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จึงสามารถสรุป และนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 กระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 2 การแสดงตัวตนของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 3 การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 กระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กระบวนการสร้างตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิง ทำให้มีความเข้าใจในทุกเรื่องของการเป็นเพศในกลุ่มหญิงรักหญิง เนื่องจากเรื่องเพศเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มชายขอบ * ทางเพศ การสร้างความเข้าใจในคนกลุ่มนี้จะช่วยลดปัญหาของสังคมทางด้าน ความเข้าใจของคนในครอบครัว และบุคคลรอบข้าง เป็นต้น

* คนชายขอบ (มาจากคำว่า "Marginal people" และ "Marginalization") หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่สังคมไม่สนใจเหลือขวบ ถูกทิ้งขว้างแปลกแยกจากสังคมกระแสหลัก เช่น ชาวเขา ชนกลุ่มน้อย ผู้หญิงขายบริการ กลุ่มรักเพศเดียวกัน คนยากจนหรือคนพิการ

อย่างไรก็ตาม กระบวนการสร้างตัวตนของ ทอม จะมีลักษณะคล้ายผู้ชายในเรื่องของการแต่งกาย การแสดงออก การกระทำ รวมถึงบุคลิกลักษณะที่มีความห้าว เข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ ตลอดจนคุณหญิงคนรักโดยการออกค่าใช้จ่าย และซื้อของให้

...ก็ชอบใส่เสื้อผ้าตัวใหญ่ๆ ไม่ชอบไว้ผมยาวรู้แบบว่าไม่เข้ากับหน้า แคนนี่ผู้หญิงที่เรารักเค้าก็รู้แล้วว่าเราเป็นทอม... (แป็บซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 53)

...ก็ปกตินะ เพียงแต่ไม่ได้ใส่กระโปรง หรือ แต่ตัวเป็นผู้หญิง ไม่เล่นของเล่นผู้ชาย เล่นขายของแบบเด็กผู้หญิง ก็เพื่อนเป็นเด็กผู้หญิงน่ารักอะ เลย์เล่นด้วยกัน มีแฟนตอนอายุประมาณ 16 ตอนนั้นถึงเริ่มเปลี่ยนมาใส่เสื้อผ้าไม่เน้นรูปร่าง หลวมๆ บางที่ก็รัดหน้าอกบ้างถ้าต้องใส่เสื้อคลุม... (แซมมี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 53)

...แม่ชอบจับแต่งใส่กระโปรง แต่ถ้าหยิบเองจะใส่แต่กางเกง ตอนเด็กจะเป็นเด็กเรียบร้อย แต่ไม่ชอบเล่นแบบที่เด็กผู้หญิงเล่น ในทางตรงกันข้ามชอบเล่นแบบที่เด็กผู้ชายเล่น เช่น ฟันดาบ ต่อสู้... (หยิมมี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 53)

...ก็ต้องชอบใส่กางเกงมากกว่าแบบตัวใหญ่ๆ ไม่รัด ไม่แนบเนื้อ ตอนเด็กๆ แม่ชอบจับให้ใส่กระโปรงร้องไห้จนแม่ต้องเอากางเกงมาใส่ให้ ญาติผู้ใหญ่ก็ไม่ชอบที่เราแต่งตัวแบบนี้... (คริสปี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 53)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากการสัมภาษณ์นักศึกษา สรุปได้ว่ากระบวนการสร้างตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิงสามารถศึกษา ทอม จากลักษณะของการแต่งกาย ที่ไม่เน้นสรีระ และมีบุคลิกท่าทางคล้ายผู้ชายมีกระบวนการสร้างตัวตนชัดเจน เช่น เรื่องการแต่งกายนั้น ทอมชอบใส่เสื้อตัวใหญ่ ไม่เน้นความเด่นชัดของสรีระร่างกาย มีการแต่งกายตามสมัยนิยม ต้องเจาะหู ไว้ผมสั้น เป็นต้น

ตอนที่ 2 การแสดงตัวตนของนักศึกษาในกลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การแสดงตัวตนของนักศึกษาในกลุ่มหญิงรักหญิง พบว่ามีการแสดงตนเองโดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แสดงออกทางตรง และแสดงออกทางอ้อม ดังนี้

1. การแสดงออกทางตรง

จากการศึกษาการแสดงตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิงที่แสดงออกทางตรง ซึ่งพร้อมที่จะบอกกล่าวความจริงเกี่ยวกับตัวตนที่แท้จริงของตนเองให้บุคคลรอบข้างได้รับรู้ ซึ่งจะเป็นการพูดคุยกันแบบเผชิญหน้ากัน ทำให้เห็นอากัปภิกขัยและความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่นักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิงเลือกที่จะเปิดเผยตนเองทางตรงนั้น จะต้องอาศัยการรวบรวมความกล้า รวมถึงต้องมีความมั่นใจในตัวตนและมั่นใจในตนเองที่จะแสดงความจริงใจจากปากของตนเอง อีกทั้งจะต้องพยายามควบคุมอารมณ์และความรู้สึก รวมไปถึงต้องเตรียมใจรับมือกับสิ่งต่างๆ ทั้งดีหรือไม่ดีที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาหลังจากที่ได้มีการแสดงตัวตนต่อคนรอบข้าง

...ตอนนั้นอกหักเสียใจมาก เลยตัดสินใจที่จะบอกความจริงกับแม่ ก็เลยบอกไปว่าเป็นอยู่เนี่ยก็เพราะเลิกกับแฟน แต่แฟนเป็นผู้หญิงนะ ตอนแรกแม่ไม่เชื่อ คิดว่าเราสับสนระหว่างคำว่าแฟนกับเพื่อนสนิท ต่อมาแม่ก็บอกดีแล้วที่เลิกไป แก้อะไรที่ไม่เลือกเรา... (เป็อกกี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 53)

...ตัวเราเองก็จะพาแฟนมากินข้าวที่บ้าน พาแฟนมาอยู่กับแม่ด้วย พาแม่ให้ครอบครัวเรารู้จักและก็บอกว่านี่แฟนเราละ ช่วงนั้นประมาณ ม.4 - ม.5... (เป็อกกี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 53)

...คุณแม่ทราบดีว่าเรามีแฟนเป็นผู้หญิง ตั้งแต่อยู่มัธยมปลาย เพราะเราบอกเค้าคุณแม่ก็ไม่ได้ว่าอะไร เพราะลูกของเพื่อนแม่ก็เป็นกันเยอะ คุณแม่เป็นคนสมัยใหม่ มาก... (แนนซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 53)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

...อิสระมาตั้งแต่เด็ก ไม่เคยบังคับเรื่องคบเพื่อน เรื่องเรียน เราเปิดเผยตนเองโดยการบอกและพาแฟนมารู้จักกับครอบครัว เรารู้สึกดีขึ้นที่ไม่ต้องแอบซ่อนอะไรอีก แต่ก่อนจะรู้สึกกลัวอยู่เหมือนกัน เวลาใครถามเรื่องแต่งงาน เรื่องครอบครัว แต่เดี๋ยวนี้สบายใจมาก... (ลูซี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 53)

...เราก็อภิพากษ์วิจารณ์เรื่องหญิงรักหญิง คุยกันตามประสาหญิงที่เป็นเพื่อนรักกัน ก็ลองถามไปว่า ถ้าเราไม่แต่งงานครองโสด เธอจะว่าอย่างไร ถ้าเราไม่อยากมีแฟนชาย

เธอจะว่าอย่างไร และสุดท้ายเธอก็ถามไปตรงๆ ว่าถ้าเราชอบผู้หญิงด้วยกัน พวกเธอจะว่าอย่างไร... (คู่รักก็ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 53)

...กับเพื่อนที่สนิทเธอก็จะบอกเค้าไปว่า ถ้าฉันมีแฟนเป็นผู้หญิง แกจะยังคบฉันเหมือนเดิมมั้ย... (มันนี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 53)

...บอกกับเพื่อนสนิทที่ทำงานที่คิดว่าเค้าน่าจะรับได้ ส่วนกับคนที่ไม่สนิทเธอก็จะไม่เปิดเผยว่าเป็นหญิงรักหญิง... (มันนี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 53)

...เวลาที่มีผู้ชายมาจีบก็จะบอกไปเลยว่า มีแฟนแล้วเป็นผู้หญิง เค้าจะได้ไปพันๆ คน ก็คงจะไปบอกต่อๆ กันเอง... (มันนี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 53)

...ถามเพื่อนที่สนิทว่า ถ้าเรามีแฟนเป็นผู้หญิงจะยังคบกันเหมือนเดิมหรือไม่ เพื่อนก็ตอบว่ารับได้ เรายังสนิทกันเหมือนเดิม... (ปลั๊กก็ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 53)

...หนึ่งปีแรกที่คบกับเพื่อน เราไม่ได้เปิดเผยตัว มีการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องหญิงรักหญิง คุณกันตามประสาเพื่อน เธอก็ถามไปว่าถ้าเราไม่แต่งงาน ถ้าเราไม่ยอมมีแฟนเป็นผู้ชาย พวกเธอว่าอย่างไร สุดท้ายก็ถามไปตรงๆ ว่าถ้าเราชอบผู้หญิงด้วยกัน พวกเธอจะว่าอย่างไร ทำทีของเพื่อนทั้งสองก็ยังเหมือนเดิม สัมพันธภาพของเพื่อนรักก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลง... (ปลั๊กก็ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 53)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากการศึกษา พบว่า การแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิงที่แสดงออกทางตรงเลือกที่จะเปิดเผยตนเองทางตรงกับคนในครอบครัวและเพื่อนๆ ในสถานศึกษา สาเหตุที่แสดงตัวตนกับครอบครัวก่อนเนื่องจากว่าตนเองนั้นมีความใกล้ชิดและสนิทสนมกับครอบครัว สามารถที่จะพูดคุยรวมถึงปรึกษาปัญหาได้เกือบทุกเรื่อง ทำให้ตัดสินใจที่จะบอกความจริงไปว่าตนเองนั้นเป็นหญิงรักหญิง เนื่องจากไม่ต้องการมีความลับและไม่ต้องการใช้ชีวิตอย่างหลบซ่อนอีกด้วย และการแสดงตัวตนต่อสถานศึกษาในทางตรงนี้ ทำให้สถานศึกษาสามารถยอมรับได้ปานกลาง โดยปฏิกิริยาของคนในสถานศึกษาหลังจากที่ได้บอกความจริงออกไปว่าตนเองเป็นหญิงรักหญิงนั้น คือ

มีความเข้าใจในตัวตน อาจจะมีมองด้วยสายตาที่แปลกๆ หรือสงสัยไปบ้าง แต่ก็ไม่ได้แสดงท่าที่รังเกียจและต่อต้าน รวมถึงสามารถที่จะคบหากันต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา

การแสดงตัวตนทางตรงต่อคนรอบข้าง และเกิดการไม่ยอมรับในการแสดงตัวตนของกลุ่มหึงรักหึง อย่างไรก็ตามนักศึกษาหึงรักหึงกลุ่มนี้ก็ไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจน และบอกความจริงว่าตัวเราเป็นหึงรักหึง

...ท่าทีของพี่สาวคือ โกรธ รับไม่ได้ คำว่า ให้เลิกคบกับแฟน คำเราให้แฟนฟัง บอกว่าชีวิตแบบนี้ไม่ยั่งยืน ส่วนพ่อแม่เราไม่ได้บอก เพราะกลัวว่าจะเสียใจ แต่คิดว่าน่าจะรู้แล้ว เพราะหลังจากที่บอกพี่สาวไป เราออกมาอยู่กับแฟน พ่อแม่เดือดร้อนใจมากเพราะพี่สาวต้องอยู่คนเดียว พ่อก็ถามด้วยความโมโหว่า ทำไมทิ้งเพื่อนไม่ได้ เป็นตัวเมียกันหรือ ระยะเวลาสั้นๆ ต่างคนต่างก็ไม่พูดถึงอีกเลย... (แนนนี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 53)

...แม่เคยจับได้ตอนพาแฟนมาบ้าน และเห็นนอนกอดกัน เค้าโกรธมาก โมโห รับไม่ได้ ต่อมาเราก็เลยไม่คิดจะบอก เพราะรู้ว่าแม่รับไม่ได้ แต่เค้าก็มีมาถามบ้างเราก็ปฏิเสธไป... (นิคกี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 53)

จากการศึกษา พบว่า ครอบครัวยุคเกิดการ ไม่ยอมรับการแสดงตัวตนทางตรงของกลุ่มหึงรักหึง โดยหลังจากที่ได้ตัดสินใจที่จะบอกความจริงจากปากของตนเองกับแม่ว่าที่จริงแล้วตนเองนั้นเป็นหึงรักหึง พ่อแม่ได้รับรู้ความจริง ก็เกิดความโมโห รับไม่ได้ และคำว่าจะอย่างรุนแรง รวมทั้งขอให้เลิกมีพฤติกรรมแบบหึงรักหึงนี้ ณ ปัจจุบันทำให้ต้องแยกออกมาอยู่กับคนรักตามลำพัง และประเด็นการสนทนาก็กลายเป็นหัวข้อที่ละเอียดอ่อนมากที่ทุกคนพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่พูดถึง และรู้สึกตัวเองไม่น่าจะบอกความจริงตรงๆ ไปแบบนั้นเลย เพราะตอนนี้ก็ไม่สามารถพูดเรื่องแบบนี้ได้เลย

2. การแสดงออกทางอ้อม

จากการศึกษาการแสดงตัวตนของนักศึกษาหึงรักหึงที่แสดงออกทางอ้อมให้คนในครอบครัวและเพื่อนๆ ในสถานศึกษาว่าตนเองเป็นหึงรักหึงโดยผ่านลักษณะท่าทาง การพูดจา การแต่งกาย และทรงผมที่คล้ายผู้ชาย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่คนในครอบครัวและเพื่อนๆ ได้พบเห็นกันอยู่ประจำจึงทำให้เกิดการรับรู้และเข้าใจไปได้โดยอัตโนมัติว่าเป็นหึงรักหึง โดยที่ไม่ต้องบอกเล่าทางวาจาเลย ก็จะสามารถเข้าใจกันเป็นอย่างดีอยู่แล้ว

...มีแฟนเราก็พาแฟนมาที่บ้านเลย ตอนนั้นอายุ 18 แต่ก็ไม่ได้บอกว่าเป็นแฟน บอกว่าเป็นเพื่อนกัน พอนานๆ ไปเค้าก็เข้าใจกันได้เอง... (ปลื๊กี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 53)

...แม่ซึมซับจากการที่เราชอบมสั่น เล่นกีฬา แต่จะมารู้จริงๆ ตอนที่พาแฟนเข้าบ้าน ช่วงอายุประมาณ 17-18 ปี... (จี้จี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 8 ธันวาคม 53)

...เค้าก็คงยังไม่ได้คิดอะไร เพราะเราก้ยังไม่ได้พาหญิงเข้าบ้าน แต่เค้าคงมาอะใจ ตอนที่เราพาหญิงไปบ้านช่วงหลังๆ ช่วงอายุประมาณ 18 ปี... (จี้จี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 8 ธันวาคม 53)

...ก็ไม่ได้มานั่งพูดว่าฉันเป็นแบบนี้ เค้าก็รู้อยู่แล้ว คอยกันไปเรื่อยๆ ก็จะรู้กันไปเองโดยปริยาย... (จี้จี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 8 ธันวาคม 53)

...ตอนเข้ามาหาเลยไป เราก้เป็นทอมอยู่แล้ว ไม่ได้ไปบอกใครเค้านะ เพื่อนเราก้จะมีทั้งผู้หญิงผู้ชาย เกย์... (มึคคี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 53)

...เพื่อนส่วนใหญ่ก็จะเป็นเหมือนกันหมด แล้วก็มึงเกย์ ชายแท้ หญิงแท้ เค้าก็จ้จะรู้อยู่แล้วเพราะตั้งแต่หัวลงไปเนีย ก็รู้อยู่เลยว่าเป็นทอม... (อินดี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 53)

เราจะตัดผมสั้น ไปกึ่งเกย์อินดี้ เลือกลงไปโล่งๆ ฟ้าก็พา เค้าก็จะเป็นแบบนี้ ในลักษณะทอมมานานแล้ว... (ปลื๊กี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 53)

จากการศึกษา พบว่า การแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิง คนในครีครีวและเพื่อนๆ ในสถานศึกษาสามารถที่จะเริ่มทำใจและยอมรับในตัวตนของตัวเองได้มากขึ้น เนื่องจากได้พิสูจน์ให้ที่บ้านรู้แล้วว่าการที่ตนเองเป็นหญิงรักหญิงนั้นก็ไม่ได้ทำความเดือดร้อนหรือทำความเสียหายมาสู่ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล และกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ก็ยังคงใช้ชีวิตไปในเส้นทางของหญิงรักหญิง เหมือนกับแต่ก่อน และการแสดงให้เพื่อนได้รับรู้ว่าเป็นหญิงรักหญิงโดยผ่านทางด้านพฤติกรรม คือ การคบหากับคนรักอย่างเปิดเผย ซึ่งก็จะทำให้เพื่อนเกิดการรับรู้และเข้าใจไปได้โดย

อัตโนมติเนื่องจากเป็นสิ่งที่พบเห็นเป็นประจำ บางรายมักจะพาคนรักมาเจอเพื่อของตนเองและรับประทานอาหารร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เพื่อนเกิดความเข้าใจว่าเพื่อนของตนพามานั้นก็คือคนรักของเพื่อนสนิทตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ไม่ว่าจะเลือกวิธีการแสดงตัวตนในทางตรงหรือทางอ้อมกับคนรอบครัวหรือเพื่อนๆ ในสถานศึกษานั้น ก็ไม่พบว่าเกิดการไม่ยอมรับจากเพื่อนๆ ในสถานศึกษาต่อการแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิงแม้แต่สักคนเดียว และต่างมีความรัก ความเข้าใจในตัวตนเป็นอย่างดี ซึ่งก็จะทำให้เกิดการยอมรับได้มากขึ้นแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับได้มากหรือการยอมรับได้ปานกลาง และการไม่ยอมรับในการแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิงกับคนในครอบครัว ในบางรายที่เกิดการไม่ยอมรับ รังเกียจ และบังคับให้เลิกเป็นหญิงรักหญิง

ตอนที่ 3 การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาในกลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การปรับตัวทางสังคม คือ การที่บุคคลสามารถขจัดเคลหาหรือปรับพฤติกรรมของตนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ไม่ว่าจะป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขทั้งกายและใจ การปรับตัวที่ดีต้องช่วยบรรเทาความทุกข์ความคับข้องใจ หรือความเครียดได้ โดยสิ่งสำคัญที่สุดคือ การที่บุคคลนั้นรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และหากบุคคลนั้นสามารถปรับตัวและอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข แสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี รวมถึงมีความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่าของตนเอง

การปรับตัวของหญิงรักหญิง กล่าวคือ การปรับตัวทางเพศก็เป็นหนึ่งในประเภทของความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ดังนั้น การที่บุคคลมีพฤติกรรมหญิงรักหญิงจึงย่อมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งถ้าเป็นความคิดเห็นที่ไม่ดี บุคคลเหล่านี้ก็จะไม่เป็นหญิงรักหญิง จากการศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่านักศึกษาหญิงรักหญิง มีพฤติกรรมการสร้างตัวตนบางอย่างในวัยเด็กที่กลุ่มตัวอย่างแสดงออกผ่านการแต่งกายที่อาจจะชอบใส่กางเกงหรือแต่งตัวสบายๆ มากกว่าที่จะใส่กระโปรง และการเล่นของเล่นที่กลุ่ม ตัวอย่างบางรายอาจจะชอบเล่นของเล่นแบบผู้ชายมากกว่าที่จะมาเล่นตุ๊กตาแบบเด็กผู้หญิง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะไม่เล่นของเล่นเด็กผู้หญิงเลย เพราะกลุ่มตัวอย่างก็จะเล่นได้หมดไม่ว่าของเล่นนั้นจะเป็นของเด็กผู้ชายหรือเด็กผู้หญิง ขึ้นอยู่กับบุคคลที่นักศึกษาเล่นอยู่ด้วยมากกว่าสิ่งเหล่านี้ที่แสดงถึงแนวโน้มได้ว่าอาจจะเติบโตขึ้นแล้วมีโอกาสที่จะเป็นหญิงรักหญิงได้ในอนาคต แต่ก็ไม่จำเป็นเสมอไป เนื่องจากบางราย

อาจกลายเป็นทอมได้ในช่วงวัยไหนก็ตาม โดยที่พฤติกรรมในวัยเด็กก็เหมือนกับเด็กผู้หญิงทั่วไป ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเรายังไม่สามารถที่จะระบุไปได้อย่างชัดเจนว่าสิ่งนี้เป็นความตั้งใจของกลุ่มทอมว่าตนเองนั้นเป็นผู้หญิงรักหญิง เนื่องจากลักษณะท่าทางรวมถึงพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้เราสามารถที่จะพบเห็นได้ในเด็กผู้หญิงทั่วไป เพราะเป็นการเล่นกันไปมาตามวัย ด้านการแต่งกายนั้นส่วนใหญ่พ่อแม่จะเป็นคนดูแลให้ว่าใส่กางเกงหรือกระโปรง พอโตขึ้นกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะเริ่มตัดสินใจได้ด้วยตนเองว่าชอบการแต่งกายแบบไหนมากกว่ากัน รวมถึงกลุ่มตัวอย่างจะเริ่มรู้ว่าตนเองนั้นรู้สึกชอบผู้หญิงด้วยกันจริงๆ ในช่วงวัยรุ่น เพื่อศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การปรับตัวให้เข้ากับสังคม (ครอบครัว / เพื่อน)

ผู้หญิงรักหญิงสามารถปรับตัวให้เข้ากับชีวิตและสังคมได้ แต่ต้องมีการเตรียมตัว และสิ่งแวดล้อมต้องเข้าใจและให้ความช่วยเหลือบ้าง เนื่องจากในบางสังคมยังไม่ยอมรับรักร่วมเพศ มีการรังเกียจ หรือต่อต้าน ในโรงเรียนที่มีเด็กที่เป็นรักร่วมเพศ มักจะมีการล้อเลียน รังเกียจ ไม่ยอมรับให้เข้ากลุ่มเพื่อนปกติบางกลุ่ม ในสังคมยังมีการต่อต้านทำให้ไม่ได้รับการส่งเสริมในการทำงาน โดยเฉพาะรักร่วมเพศที่เปิดเผย และแสดงออกมาก จนบางครั้งเป็นความก้าวร้าว ไม่เหมาะสม ทำให้ถูกต่อต้านรังเกียจมากขึ้น รักร่วมเพศจึงจะต้องเผชิญกับความเครียดในชีวิตค่อนข้างมาก

...ปฏิกิริยาของแม่หรือเจ๊ๆ นะ ตอนนั้นแม่ก็ไม่ได้ว่าร้ายชอบหรือไม่ชอบเค้าเลยไม่รู้ ไม่ห้าวนะ แต่ไม่ห้าวเลยอ่ะ อ่ะ ไม่แต่งตัว ตอนนั้นแม่คงคิดว่าคบกะผู้หญิงไปไหนมาไหนคงปลอดภัยกว่าไปกับผู้ชายมั้ง เค้าคงคิดไม่ถึงว่าจาเลยเถิด (ฮ่าๆ) เลยแสดงออกมาแบบไม่พอใจตอนพาแฟนมานอนบ้านครั้งแรก ส่วนกับเพื่อนๆ ที่มหาลัยก็ไม่ต้องปรับมากมาย เพราะในกลุ่มส่วนมากก็เป็นเหมือนกันอะคะ... (กิ๊ก นามสมมติ, สัมภาษณ์ 8 ธันวาคม 53)

...ไม่ต้องปรับตัวใรรายกมาย ทุกอย่างยังเหมือนเดิม ที่บ้านอาจจะตกใจนิดหน่อย แต่ตรงกันข้ามท่านบอกว่าจะได้ไม่เป็นห่วง ส่วนเพื่อนๆ ก็ไม่ต้องปรับตัวอะไรเป็นพิเศษ แต่เลือกที่จะแสดงออกไม่มากจนเกินไป เพื่อนๆ ส่วนใหญ่ก็เป็นเหมือนกับเราด้วย... (มิ่งก๊ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 53)

...แทบจะไม่ต้องปรับตัวไรมากมาย ทุกคนยอมรับในสิ่งที่ เป็น พ่อแม่/เพื่อนไม่ว่า ไร ขอแค่เป็นคนดีของพ่อแม่ ครอบครัว และสังคม... (อินดี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 53)

...มันเป็นการค่อยๆ เป็น ค่อยๆ ไปมากกว่า มันไม่ได้แบบว่าเมื่อวานเป็นผู้หญิง อาทิตย์หน้ามีแฟนเป็นผู้หญิงไรเงิ มันไม่ได้ปรับตัวอริยมมาก ทุกคนรอบตัว เค้ารู้ถึง การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด มันเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแทบไม่รู้ตัวอะ... (มินนี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 53)

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาหญิงรักหญิง ในด้านการปรับตัวนั้น สามารถ ปรับตัวเข้ากับครอบครัว เพื่อนๆ ได้ โดยมีกรตอบรับที่ดี มีความเข้าใจในความเป็นหญิงรักหญิง ไม่แสดงท่าทีรังเกียจ หรือเลียดคบ โดยพฤติกรรมและการแสดงออกให้เหมาะสมเป็นที่ยอมรับได้ใน ครอบครัวและสังคม ทั้งนี้ พ่อแม่จะรู้ดีว่าถ้าลูกเรากับผู้หญิงด้วยกันก็จะไม่มีอะไรหน้าเป็นห่วง

2. การทำให้สังคมยอมรับ กรณีที่ถูกเรียกว่า "ทอม" (ครอบครัว/เพื่อน)

...เมื่อก่อนจะรู้สึกโกรธถ้ามีคนมาเรียกว่า "ทอม" และใช้วิธีด่ากลับไป เพราะเรา โมโหมากอะ แต่ตอนนี้เฉยๆ หรือเราชินแล้วก็ไม่รู้ (555)... (ลัคกี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 53)

...ถ้าถูกเรียกว่า "ทอม" ก็เฉยๆ เพราะมันคือสิ่งที่เราเป็น ยอมรับและเคารพตัวเอง ชีวิตก็มีความสุขและไม่เครียด... (มินนี่ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 53)

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

...ไม่ชอบ แต่ก็เลือกที่จะเฉยๆ ไม่ได้ตอบอะไร เรียกก็เรียก แต่ถ้าถามความรู้สึกจริงๆ แล้วอะ ค่อนไปทางไม่ชอบ... (ซิกกี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 53)

...ถ้าถูกเรียกเหรอ ก็อาจจะรู้สึก fail บ้าง แต่ก็เฉยๆอะ ไม่ได้ตอบอะไร คบได้ก็ คบ ไม่ได้ก็ห่างๆ ไม่ปรับอะไรให้มากมาย แต่ก็พยายามจะไม่แสดงให้มันเยอะ เกินไปจนคนรอบๆ ตัวเรารับไม่ได้... (ลัคกี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 53)

...คำว่า "ทอม" ตอนแรกพ่อจะลือบ่อยมากในตอนเด็กทำให้เราชินไปกับคำนี้ รู้สึกตอนแรกก็อายเหมือนกันแต่มันเป็นความเคยชินมากกว่า ส่วนเพื่อนไม่มีปัญหาเพราะเหมือนเพื่อนๆ และคนรอบข้างเข้าใจ เพราะว่าเราก็เป็นคนที่ยิ้มกับคนง่าย อาศัยเป็นคนขี้เล่น เลยไม่มีปัญหานั้นสำหรับเรื่องนี้... (อินดี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 53)

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาหญิงรักหญิงมีมุมมองในการโต้ตอบกับคนรอบข้างที่เรียกเราว่า "ทอม" โดยวิธีที่แตกต่างกัน โดยเมื่อได้ยินหรือฟังครั้งแรก ก็จะรู้สึกอยากโต้ตอบออกไปในทางรุนแรง และบางคนก็เฉยๆ ยอมรับและเคารพในสิ่งที่ตัวเองเป็น แต่โดยส่วนลึกหญิงรักหญิงจะไม่ชอบให้มีใครมาพูดแบบนี้

นอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์ทำให้พบว่า หลังจากที่ได้เปิดเผยตัวตน ให้แก่บุคคลในครอบครัวได้รับรู้ ไม่ว่าจะ เป็น พ่อ แม่ หรือพี่น้องของตนเอง ครอบครัว และเพื่อนๆ ว่ามีความรู้สึกกับนักศึกษาหญิงรักหญิง และต้องปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวหรือเพื่อนของตนเอง

...ไม่มีนะ ทุกอย่างยังเหมือนเดิม อาจจะตกใจนิดหน่อย. ตรงกันข้ามท่านบอกว่าจะได้ไม่เป็นห่วง ส่วนเพื่อนๆ ก็อาจจะต้องปรับนิดหน่อย เพราะเราชอบคุยชอบเล่นกับเพื่อนผู้ชาย บางครั้งเราก็ต้องทำตัวไม่ให้เรื่องมากแบบไปไหน ไปกันอะไรประมาณนี้... (ตึกกี นามสมมติ, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 53)

...ความจริงก็ไม่ได้เปิดตัวหรือทำตัวที่มัน โดดเด่นว่าเป็นทอมนะ อาจเป็นเพราะว่าตัวเราชอบเล่นอะไรที่แรงๆ เล่นกับเพื่อนผู้ชายมากกว่าเพื่อนผู้หญิง เพราะเพื่อนผู้หญิงส่วนใหญ่ก็จะกลับบ้านกันหมดเราจะเล่นกีฬาอยู่กับพวกเพื่อนผู้ชาย การปรับตัวไม่จำเป็นต้องปรับหรอกเพราะว่าการเป็นตัวของตัวเองอะไรที่สุจริต... (ปลั๊กกี้ นามสมมติ, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 53)

จากการศึกษา พบว่า การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง มีต้องปรับตัวมากมายในสังคมครอบครัว และเพื่อนๆ หรืออาจจะมีบ้างเล็กน้อยในสิ่งที่ต้องปรับเพื่อนจะได้เข้ากับกลุ่มเพื่อนผู้ชาย โดยทำในสิ่งที่ผู้ชายทำเราก็ต้องทำให้ได้

อย่างไรก็ตาม การปรับตัวทางสังคมมีความสำคัญต่อผู้ที่ เป็นหญิงรักหญิง ทั้งนี้ ก็เนื่องจากจากสาเหตุการเกิดหญิงรักหญิงที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าครอบครัวและสังคมเป็นปัจจัยหลักอันหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้เกิดหญิงรักหญิง ผู้วิจัยคิดว่าจึงน่าจะเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัว

แปรหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า ผู้ที่เป็นรักร่วมเพศไม่ได้รู้สึกเป็นทุกข์หรือทรมานจากความสับสนของบุคลิกภาพทางเพศแต่ความรู้สึกรัดเคียดแย้งทางเพศนั้น เกิดจากการที่สังคมไม่สามารถยอมรับวิถีชีวิตของพวกเขาได้ (Masters and Johnson 1979 ; Wilson 1984 ; Green and other 1986 ; Strong and DeVault 1994 ; W. Turner 1995 ; Hu, Pattatucci and Patterson 1995 ; Laird and Green 1996 ; Greenan and Tunnell 2003 ; Croteau and other 2005) ที่อาจหมายความว่าความทุกข์ทรมานหรือการที่หญิงรักหญิงปรับตัวทางสังคมไม่ได้นั้นมีสาเหตุมาจากการที่ไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสมนั่นเอง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการอธิบายถึงบทสรุป และอภิปรายผลการศึกษา เรื่อง "การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร" โดยนำข้อมูลทั้งหมดจากการศึกษาครั้งนี้ มาประมวลความรู้ผ่านการนำเสนอการศึกษาในบทนี้ และคิดค้นข้อเสนอแนะต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษารูปแบบการแสดงตัวตนของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. เพื่อศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง "การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร" ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อศึกษาการสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ซึ่งทำการศึกษาโดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) และใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาสามารถเตรียมคำถามเพิ่มเติมกว้างๆ ได้โดยเป็นการสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพทางครอบครัว ความเป็นอยู่ เป็นต้น หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นแล้ว ผลของการศึกษาสรุปประเด็นได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 กระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

จากการลงพื้นที่เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ซึ่งเป็นนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าการทำตัวเองให้ดูดี สะอาด เท่ห์

และสวยของหญิงรักหญิง (ทอม) ความเป็นตัวของตัวเอง การกินเหล้า สูบบุหรี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หญิงรักหญิงที่เป็นทอม ไม่อ้อผู้ชาย และปฏิเสธระบบชายเป็นใหญ่ ให้ความสำคัญกับการแต่งตัวที่ คูดี มีสไตล์เป็นของตัวเอง

กระบวนการสร้างตัวตน ประกอบไปด้วยคุณลักษณะของสตรีระ คุณลักษณะของจิตใจ คุณลักษณะในการแสดงออกถึงความเป็นหญิงรักหญิง (ทอม) และลักษณะของการแต่งกาย ในการ สร้างความเป็นหญิงรักหญิงของตนที่เรียกว่า ทอมและดี โดยการสร้างความเป็นเพศของทอมนั้น คือ การสร้างความโดดเด่นในตัวเอง ไม่นิยมการแต่งกายสวยงามแบบผู้หญิง ไม่ใส่กระโปรง ต้อง นุ่งกางเกง ธรรมเนียมของทอมในสถาบันนี้คือการปฏิบัติตามระเบียบของสถาบันโดยการแต่ง เครื่องแบบนักศึกษา นุ่งกระโปรงหลวมหลวม ใส่เสื้อผ้าที่ไม่เน้นสตรีระของตนเอง ให้คุณค่าของคำ ว่า คูดี ซึ่งได้ให้ความหมายว่า การเป็นทอมนั้นต้องมีการแต่งกายตนเองให้คู่แท้ตามรสนิยมของแต่ละบุคคล มีการเจาะหู การแสดงท่าคินที่ห้าวหาม การไว้ทรงผมสั้นและการดัดเกล้า สูบบุหรี่ เพื่อ เป็นการสร้างความน่าสนใจให้กับตนเองและเป็นการสร้างความสนิทสนมในกลุ่มเพื่อน ทอมเรียนรู้ ตัวบทจากการสังเกตคนที่เป็นทอมด้วยกัน เมื่อตัวบทนั้นได้รับการยอมรับจึงนำตัวบทไปปฏิบัติ และการนำไปปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมทอมคนอื่นๆ ที่เป็นรุ่นพี่ เพื่อนและรุ่น น้อง จนเกิดเป็นธรรมเนียมปฏิบัติเป็นรูปแบบที่แสดงออกถึงความเป็นอัตลักษณ์ของหญิงรักหญิงที่ เป็นทอม ซึ่งก็จะสอดคล้องกับแนวคิดกร่วมเพศที่ พงณา สิริวัฒน์ ได้สรุปไว้ว่า รักร่วมเพศประเภท ประสาทตัวนั้นจะแสดงลักษณะที่ตรงข้ามกับเพศของตนในด้านการแต่งกายและลักษณะท่าทาง เช่น ผู้หญิงมักจะแต่งตัวเป็นแบบผู้ชาย เป็นต้น (พงณา สิริวัฒน์ 2544)

ตอนที่ 2 การแสดงตัวตนของนักศึกษาในกลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาหญิงรักหญิง พบว่ามีการแสดงตัวตนโดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แสดงออกทางตรง และแสดงออกทางอ้อม ดังนี้

1. การแสดงออกทางตรง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิงที่แสดงออกทางตรง เลือกที่จะเปิดเผยตนเองทางตรงกับคนในครอบครัวและเพื่อนๆ ในสถานศึกษา สาเหตุที่แสดง ตัวตนกับครอบครัวก่อนเนื่องจากว่าตนเองนั้นมีความใกล้ชิดและสนิทสนมกับครอบครัว สามารถที่ จะพูดคุยรวมถึงปรึกษาปัญหาได้เกือบทุกอย่าง ทำให้ตัดสินใจที่จะบอกความจริงไปว่าตนเองนั้น เป็นหญิงรักหญิง เนื่องจากไม่ต้องการมีความลับและไม่ต้องการใช้ชีวิตอย่างหลบซ่อนอีกด้วย และการแสดงตัวตนต่อสถานศึกษาในทางตรงนี้ ทำให้สถานศึกษาสามารถยอมรับได้ปานกลาง โดย ปฏิกริยาของคนในสถานศึกษาหลังจากที่ได้บอกความจริงออกไปว่าตนเองเป็นหญิงรักหญิงนั้น คือ

มีความเข้าใจในตัวตน อาจจะมีมองด้วยสายตาที่แปลกๆ หรือสงสัยไปบ้าง แต่ก็ไม่ได้แสดงท่าทีรังเกียจและต่อต้าน รวมถึงสามารถที่จะคบหากันต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา และการแสดงตัวตนทางตรงต่อคนรอบข้าง และเกิดการไม่ยอมรับในการแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องทัศนคติ ที่จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ได้สรุปไว้ว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อบุคคลต่างๆ เป็นการประเมินค่าสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งแง่ดีและแง่ร้าย ทัศนคติจะแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลและทัศนคติจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นๆ (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย 2543)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การยอมรับของสมาชิกในครอบครัว การแสดงตัวตนที่มีต่อครอบครัวนั้น พบว่าไม่ว่าจะมีการแสดงตัวตนทางตรงหรือทางอ้อมนั้น ส่วนใหญ่แล้วครอบครัวจะสามารถยอมรับได้ปานกลาง รองลงมา คือ ยอมรับได้มาก และสุดท้ายคือการไม่ยอมรับ ปฏิบัติการของครอบครัวส่วนใหญ่ก็ยังมีความรัก และความเข้าใจเหมือนเดิม เพียงแต่อาจจะมีการสอบถามด้วยความห่วงใยหรือพูดโน้มน้าวให้กลับมาเป็นเหมือนผู้หญิงธรรมดาทั่วไปแต่ก็ไม่ได้จริงจังมากมายนัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเปิดเผยตนเองที่ จาระไน แกลโกศล ได้สรุปไว้ว่า ความไว้วางใจอาจสร้างได้จากการเปิดเผยตนเองให้มากขึ้น เช่น เปิดเผยความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เป็นต้น การเปิดเผยตนเองอาจต้องอาศัยความเสียงหลายแง่ การเปิดเผยบางอย่างอาจก่อให้เกิดการถูกตำหนิ ถูกมองในแง่ร้าย แต่ก็อาจนำมาซึ่งความเห็นใจ ความไว้วางใจ ความเชื่อ ตลอดจนการสนับสนุนต่างๆ เช่นกัน และการรู้กาลเทศะในการที่จะเป็นฝ่ายในการเริ่มการสื่อสารที่ดี การรอจังหวะในการมีปฏิริยาตอบกลับที่ดี ต่างก็มีความสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล (จาระไน แกลโกศล 2538)

2. การแสดงออกทางอ้อม

จากการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่านักศึกษาหญิงรักหญิงส่วนใหญ่เลือกที่จะแสดงตัวตนต่อครอบครัวในทางอ้อม เนื่องจากเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะการแสดงตัวตนทางอ้อมนั้นหมายถึงการที่นักศึกษาที่ยังคงเป็นตัวของตัวเอง ใช้ชีวิตไปตามปกติ ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวเองมากนัก สิ่งที่ครอบครัวได้เห็นไม่ว่าจะเป็นลักษณะท่าทาง การแต่งกาย และทรงผม นั้น ก็จะทำให้ครอบครัวค่อยๆ เกิดการซึมซับและรับรู้ไปได้โดยอัตโนมัติถึงการเป็นหญิงรักหญิง ส่วนพฤติกรรม การพาคนรักมาที่บ้านเป็นประจำนั้น ก็จะเป็นวิธีการทางอ้อมอีกทางหนึ่งที่ยืนยันให้คนในครอบครัวมีความเข้าใจในตนเองมากขึ้น และในส่วนของ การเปิดเผยตนเองต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นต่อเพื่อน และสถานศึกษา นั้นพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะมีการยอมรับได้มากต่อการแสดงตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง โดยที่เมื่อได้เปิดเผยตนเองออกไปแล้วไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมนั้น

ปฏิกิริยาของคนส่วนใหญ่นั้นก็รับรู้และเข้าใจ ไม่ได้แสดงท่าทีรังเกียจหรือต่อต้านใดๆ รวมถึงสามารถที่จะคบหา พุดคุย และใช้ชีวิตร่วมกันภายในสังคมได้อย่างไม่ปัญหาอีกด้วย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิง ต่อคนในครอบครัว และเพื่อนๆ ในสถานศึกษาสามารถที่จะเริ่มทำใจและยอมรับในตัวตนได้มากขึ้น เนื่องจากได้พิสูจน์ให้ที่บ้านรู้แล้วว่าคนที่ตนเองเป็นหญิงรักหญิงนั้นก็ไม่ได้ทำความเดือดร้อนหรือทำความเสียหายมาสู่ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล และก็ยังคงใช้ชีวิตไปในเส้นทางของหญิงรักหญิงเหมือนกับแต่ก่อน และการแสดงให้เพื่อนได้รู้ว่าตนเองนั้นเป็นหญิงรักหญิงโดยผ่านทางด้านพฤติกรรม คือ การคบหากับคนรักอย่างเปิดเผย ซึ่งก็จะทำให้เพื่อนเกิดการรับรู้และเข้าใจไปได้โดยอัตโนมัติเนื่องจากเป็นสิ่งที่พบเห็นเป็นประจำ บางรายมักจะพาคนรักมาเจอเพื่อของตนเองและรับประทานอาหารร่วมกัน จึงทำให้เพื่อนเกิดความเข้าใจว่าเพื่อนของตนพามานั้นก็คือคนรักของเพื่อนสนิทคนนั่นเอง ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดการเปิดเผยตนเองที่ จาระไน แกลโกสค ได้สรุปไว้ว่า การทำให้การสื่อสารกระจำงชัดตลอดเวลานั้นเกิดได้จากปัจจัยหลายอย่าง อาจเกิดจากสิ่งที่เราพูดถึงเป็นข้อเท็จจริงที่ใครก็รู้และยอมรับการอยู่ หรือมีเหตุการณ์มาสนับสนุนคำพูด การยกสิ่งที่เป็นรูปธรรมจะช่วยทำให้การสื่อสารกระจำงชัดมากยิ่งขึ้น (จาระไน แกลโกสค 2538)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีการเปิดเผยตนเองทางอ้อมผ่านพฤติกรรมที่แสดงออกต่อกันระหว่างคนรักที่เป็นผู้หญิงด้วยกัน เช่น การพาคนรักมารับประทานอาหารกับเพื่อน การจับมือ และการโอบกอด เป็นต้น ซึ่งก็จะทำให้คนในสังคม เช่น เพื่อน บุคคลในสถานศึกษา และสาธารณชน เกิดการรับรู้และเข้าใจจากพฤติกรรมที่พบเห็นไปโดยปริยาย โดยที่กลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการบอกกล่าวทางวาจาเลย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สรุปเอาไว้ว่า การมีคู่ครองหรือการชอบพอกับบุคคลอื่นถือเป็นอัตลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งโดยปกติแล้วนิยามที่จะเลือกคู่ครองกับบุคคลต่างเพศ ดังนั้นพฤติกรรมการคบหากับผู้หญิงด้วยกันนั้นคนรักจึงถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง เพราะเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลกลุ่มนี้ (Kosmitzki 1996)

การแสดงตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง สามารถแบบออกได้เป็น 2 รูปแบบ (1) การแสดงตัวตนทางตรง (2) การแสดงตัวตนทางอ้อม นั้น ไม่ว่าจะเลือกวิธีการแสดงตัวตนในทางตรงหรือทางอ้อมกับคนครอบครัวหรือเพื่อนๆ ในสถานศึกษานั้น ก็ไม่พบว่าเกิดการไม่ยอมรับจากเพื่อนๆ ในสถานศึกษาต่อการแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิงแม้แต่สักคนเดียว และต่างมีความรัก ความเข้าใจในตัวตนเป็นอย่างดี ซึ่งก็จะทำให้เกิดการยอมรับได้มากขึ้นแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับได้มากหรือการยอมรับได้ปานกลาง และการไม่ยอมรับในการแสดงตัวตนของกลุ่มหญิงรักหญิงกับคนในครอบครัว ในบางรายที่เกิดการไม่ยอมรับ รังเกียจ และบังคับให้เลิกเป็นหญิงรักหญิง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารในครอบครัวที่ ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ ได้สรุปไว้

ว่า ครอบครัวแบบเปิดให้โอกาสบุคคลที่จะดำเนินชีวิตของตนไปได้อย่างมีเสรีภาพและสร้างสรรค์ และครอบครัวแบบปิดทำให้บุตรหลานไม่มีอิสระอย่างเต็มที่ ถูกปิดกั้นจากโลกภายนอก ชีวิตต้องดำเนินไปอย่างมีข้อกำหนด (ลิตนันท์ อนุรักษ์วิวัฒน์ 2533)

ตอนที่ 3 การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การปรับตัวทางสังคมมีความสำคัญต่อผู้ที่เป็นหญิงรักหญิง ทั้งนี้ ก็เนื่องจากสาเหตุ การเกิดหญิงรักหญิงที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าครอบครัวและสังคมเป็นปัจจัยหลักอันหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้เกิดหญิงรักหญิง ผู้วิจัยคิดว่าจึงน่าจะเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า ผู้ที่เป็นรักร่วมเพศ ไม่ได้รู้สึกเป็นทุกข์หรือทรมานจากความสับสนของบุคลิกภาพทางเพศแต่ความรู้สึกขัดแย้งทางเพศนั้นเกิดจากการที่สังคมไม่สามารถยอมรับวิถีชีวิตของพวกเขาได้ (Masters and Johnson 1979 ; Wilson 1984 ; Green and other 1986 ; Strong and DeVault 1994 ; W. Turner 1995 ; Hu, Pattatucci and Patterson 1995 ; Laird and Green 1996 ; Greenan and Tunnell 2003 ; Croteau and other 2005) ที่อาจหมายความว่าความทุกข์ทรมานหรือการที่หญิงรักหญิงปรับตัวทางสังคมไม่ได้นั้นมีสาเหตุมาจากการที่ไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสมนั่นเอง จากทฤษฎีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ส่วนตัวของ รอย (Roy 1999) ที่พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการปรับตัวในด้านนี้ ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองของหญิงรักหญิงจึงอาจจะสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิงด้วยเช่นกัน

จากการศึกษา พบว่า (1) นักศึกษาหญิงรักหญิงจะปรับตัวให้เข้ากับสังคม (ครอบครัว/เพื่อน) นั้น สามารถปรับตัวเข้ากับครอบครัวเพื่อนๆ ได้ โดยมีการตอบรับที่ดี มีความเข้าใจในความเป็นหญิงรักหญิง ไม่แสดงท่าทีรังเกียจ หรือเลียดคบ โดยปรับพฤติกรรมและการแสดงออกให้เหมาะสมเป็นที่ยอมรับได้ในครอบครัวและสังคม ทั้งนี้ พ่อแม่จะรู้สึกกลัวถูกราคบกับผู้หญิงด้วยกันก็จะไม่มีอะไรหน้าเป็นห่วง เปิดใจกว้างและไม่แสดงท่าทีรังเกียจแต่อย่างใดเลย จึงทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระเสรี สามารถที่จะกำหนดวิถีชีวิตได้ด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้เองจะทำให้ให้นักศึกษาหญิงรักหญิงสบายใจ ไม่รู้สึกกดดันหรืออ้ำว้างในชีวิต และกรณี (2) การทำให้สังคมยอมรับ กรณีที่ถูกเรียกว่า "ทอม" หญิงรักหญิงไม่สามารถปรับตัวได้ในระยะแรก เมื่อได้ชิน บุคคลในครอบครัว หรือเพื่อนๆ เรียกว่า "ทอม" เมื่อเวลาผ่านไปนั้นหญิงรักหญิงเริ่มที่จะปรับตัวได้ และยอมรับในสิ่งที่เป็น หรืออาจเป็นเพราะความเคยชิน

จากการบอกเล่าของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โลกทัศน์ที่มีต่อสังคมในการดำเนินชีวิตของตนเอง ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความเห็นว่าปัญหาที่กลุ่มหญิงรักหญิงที่ต้องเผชิญก็คือ การไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมหรือถูกมองว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนและความรู้สึกที่ไม่ยอมรับของสังคมส่วนนี้ได้ส่งผลต่อวิถีชีวิตของตนเองในหลายๆ ด้าน

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง " การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร" ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์การศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และชัดเจนมากที่สุด ลักษณะนิสัยของหญิงรักหญิงบางรายนั้นค่อนข้างที่จะปิดบังตัวตนที่แท้จริงกับบุคคลภายนอก แต่ก็ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างไม่ยินดีที่จะให้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อจริง นามสกุลจริง รวมถึงข้อมูลส่วนตัวบางอย่างที่ไม่ต้องการเปิดเผย ดังนั้น การอภิปรายผลนี้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานดังกล่าว โดยผู้วิจัยจะขออภิปรายโดยนำเอาประเด็นจากปัญหานำวิจัยเป็นหลัก ซึ่งสามารถที่จะแบ่งออกได้เป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เรื่องกระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง ตอนที่ 2 เรื่องการแสดงตัวตนของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง และตอนที่ 3 เรื่องการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง

ตอนที่ 1 กระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการวิจัยกระบวนการสร้างตัวตนของนักศึกษาหญิงรักหญิง ที่เป็น "ทอม" จะไม่นิยมการแต่งกายแบบผู้หญิง ไม่ใส่กระโปรง นอกจากชุดนักศึกษา ใส่เสื้อผ้าที่ไม่เน้นสตรีระ แต่งกายให้ตนเองให้ดูเท่ตามรสนิยมของแต่ละบุคคล มีการเล่นหู การแสดงท่าเดินที่หัวหวาน ท่าทางทะมัดทะแมง ไว้ทรงผมสั้น ดัดเกล้า สูบบุหรี่ เพื่อเป็นการสร้างความน่าสนใจให้กับตนเองและเป็นการสร้างความสนิทสนมในกลุ่มเพื่อน ทอมเรียนรู้ตัวตนจากการสังเกตคนที่ เป็นทอมด้วยกัน เมื่อตัวบทนั้นได้รับการยอมรับจึงนำตัวบทไปปฏิบัติ ซึ่งใช้การเผยแพร่ และการนำไปปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดการผลิดซ้ำนั้น เกิดจากการสังเกต การเลียนแบบพฤติกรรมทอม จนเกิดเป็นธรรมเนียมปฏิบัติเป็นรูปแบบที่แสดงออกถึงความเป็น อัตลักษณ์ของหญิงรักหญิงที่เป็นหญิงรักหญิง (ทอม)

กระบวนการสร้างตัวตนของความเป็นหญิงรักหญิง ซึ่งประกอบไปด้วยคุณลักษณะของสตรีระ คุณลักษณะของจิตใจ คุณลักษณะในการแสดงออกถึงความเป็นทอมและดี และลักษณะของ

การแต่งกาย ในการสร้างความเป็นหญิงรักหญิงของคนที่เราเรียกว่า ทอมและดี้ โดยการสร้างความเป็นเพศของ ทอมนั้น คือ การสร้างความเป็นโดดเด่นในตัวเอง ไม่นิยมการแต่งกายสวยงามแบบผู้หญิง ไม่ใส่กระโปรง ต้องนุ่งกางเกง ธรรมเนียมของทอมในสถาบันนี้คือการปฏิบัติตามระเบียบของสถาบัน โดยการแต่งเครื่องแบบนักศึกษา นุ่งกระโปรงหลวมหลวม ใส่เสื้อผ้าที่ไม่เน้นสีระของตนเอง ให้คุณค่าของคำว่า ดูดี ซึ่งได้ให้ความหมายว่า การเป็นทอมนั้นต้องมีการแต่งกายตนเองให้ดูเท่ตามรสนิยมของแต่ละบุคคล มีการเจาะหู การแสดงท่าเดินที่ห้าวหาม การไว้ทรงผมสั้นและการดัดผมเหล้าสูบหรี่ เพื่อเป็นการสร้างความน่าสนใจให้กับตนเองและเป็นการสร้างความสนิทสนมในกลุ่มเพื่อน

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมรอบตัว และการนำไปปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดการผลิดช้านั้นเกิดจากการสังเกต การเลียนแบบพฤติกรรมหญิงรักหญิง (ทอม) คนอื่นๆ ที่เป็นรุ่นพี่ เพื่อนและรุ่นน้อง จนเกิดเป็นธรรมเนียมปฏิบัติเป็นรูปแบบที่แสดงออกถึงความ เป็นอัตลักษณ์ของหญิงรักหญิงที่เป็นหญิงรักหญิง(ทอม)

ตอนที่ 2 การแสดงตัวตนของนักศึกษาในกลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่ากลุ่มหญิงรักหญิง จะมีการแสดงตัวตนต่อครอบครัวผ่านทาง พฤติกรรม และการเล่นที่คล้ายเด็กผู้ชายมาตั้งแต่ในวัยเด็กแล้ว ซึ่งก็จะทำให้ครอบครัวสามารถที่จะ เห็นแนวโน้มได้ว่าอาจจะเติบโตขึ้นเป็นทอมได้ในอนาคต แต่ก็ไม่ได้เสมอไปเนื่องจากบางรายอาจโต ขึ้นเป็นทอมโดยที่พฤติกรรมในวัยเด็กก็ยังเหมือนกับเด็กผู้หญิงปกติทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมและการแสดงออกที่พบในวัยเด็กนั้นไม่ได้เป็นความตั้งใจของกลุ่มตัวอย่างที่จะเปิดเผย ตนเองออกมาว่าตนนั้นเป็นหญิงรักหญิง การเปิดเผยตนเองที่แท้จริงนั้นจะพบในช่วงวัยรุ่นมากที่สุด เนื่องจากเป็นวัยที่จะเริ่มค้นหาและพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง เมื่อค้นพบและรู้ถึงความต้องการที่ แท้จริงของตนเองแล้วนั้นก็จะเริ่มแสดงออกถึงตัวตนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางอ้อม หรือเป็นการแสดงออกทางตรง

1. การแสดงออกทางตรง

การเปิดเผยตนเองในทางตรงนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักเลือกที่จะเปิดเผยกับคน ในครอบครัวมีความสนิทสนมด้วย เช่น แม่ และพี่น้อง เป็นต้น ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดการ เปิดเผยตนเองที่ จาระไน แกล โกศล ได้สรุปไว้ว่า ยิ่งเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีมากขึ้นหรือ ลึกซึ้งมากขึ้น อาณาเขตของการเปิดเผยก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะแสดงถึงความเต็มใจในอันที่จะ เปิดเผยตนเองออกเพื่อจะติดต่อกับคู่สื่อสารมากขึ้น (จาระไน แกล โกศล 2538)

นอกจากนี้ยังมีบางรายเลือกที่จะแสดงตัวตนต่อครอบครัว โดยใช้วิธีการสื่อสารเพื่อ การแสดงตัวตนในทางตรง ซึ่งกลุ่มหญิงรักหญิงจะบอกเล่าความจริงเฉพาะกับบุคคลที่ตนเองมี ความสนิทสนมและมีความไว้วางใจด้วยเท่านั้น เช่น แม่ และพี่น้อง เป็นต้น เพื่อหวังที่จะได้รับ ความรักและความเข้าใจดั้งเดิมหลังจากที่ได้เปิดเผยไปแล้วว่าตนนั้นเป็นหญิงรักหญิง ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดการเปิดเผยตนเองที่ จาระไน แกล โกศล ได้สรุปไว้ว่า ความไว้วางใจอาจสร้างได้จากการ เปิดเผยตนเองให้มากขึ้น เช่น เปิดเผยความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เป็นต้น การเปิดเผยตนเอง อาจต้องอาศัยความเสียหายหลายแง่ การเปิดเผยบางอย่างอาจก่อให้เกิดการถูกตำหนิ ถูกมองในแง่ร้าย แต่ก็อาจนำมาซึ่งความเห็นใจ ความไว้วางใจ ความเชื่อ ตลอดจนการสนับสนุนต่างๆ เช่นกัน และ การรู้กาลเทศะในการที่จะเป็นฝ่ายในการเริ่มการสื่อสารที่ดี การรอจังหวะในการมีปฏิริยาตอบ กลับที่ดี ต่างก็มีความสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล (จาระไน แกล โกศล 2538)

2. การแสดงออกทางอ้อม

การเปิดเผยตนเองในทางอ้อมต่อครอบครัวในบางรายนั้นพบว่า อาศัยอยู่ในบ้านหลัง เดียวกัน และมีการใช้ชีวิตร่วมกันเหมือนสามีภรรยาทั่วไป ครอบครัวก็จะทราบและเข้าใจมาโดย ตลอดถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้รับรู้ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดรักร่วมเพศที่ พงณา ศิริวัฒน์ ได้สรุปเอาไว้ว่า รักร่วมเพศประเภทยอมรับนั้น พยายามที่จะมีความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับคู่ขาของตน ซึ่งอาจจะดำรงชีวิตแบบคู่สามีภรรยาที่คู่ขาของตนด้วย (พงณา ศิริวัฒน์ 2544)

ส่วนที่ไม่ได้มีการแสดงตัวตนกับครอบครัวเลยไม่ว่าตนเองจะอยู่ในวัยใดก็ตาม เนื่องจากรับรู้มาโดยตลอดว่าครอบครัวต้องการให้ตนแต่งงาน และมีครอบครัวเหมือนผู้หญิงปกติ ทั่วไป จึงไม่ต้องการทำให้ครอบครัวเกิดความไม่สบายใจและเป็นห่วง ถ้าได้รู้ว่าตนเองเป็นหญิงรัก หญิง ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดการเปิดเผยตนเองที่ จาระไน แกล โกศล ได้สรุปไว้ว่า ในบริเวณ ซ่อนเร้นจะเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้สึก พฤติกรรม และแรงกระตุ้นของผู้เป็นเจ้าของ ที่เจ้าของไม่ ยอมเปิดเผยให้ผู้อื่นได้ทราบ ซึ่งอาจได้แก่ เรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตหรือความลับส่วนตัวบางอย่าง เป็นต้น (จาระไน แกล โกศล 2538)

นักศึกษาหญิงรักหญิงทั้งหมด นั้น มักจะแสดงตัวตนทางอ้อมให้ครอบครัวได้รับรู้ถึง การเป็นหญิงรักหญิงของตน ผ่านทางพฤติกรรมการคบหากับคนรัก เช่น การพาคนรักของตนมาที่ บ้านเป็นประจำ เป็นต้น พฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้คนในครอบครัวจะสามารถพบเห็นได้เสมอ ซึ่ง เท่ากับเป็นการยืนยันอีกทางหนึ่งสำหรับการเป็นหญิงรักหญิงของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะสอดคล้องกับ แนวคิดการเปิดเผยตนเองที่ จาระไน แกล โกศล ได้สรุปไว้ว่า การทำให้การสื่อสารกระจ่างชัด ตลอดเวลานั้นเกิดได้จากปัจจัยหลายอย่าง อาจเกิดจากสิ่งที่เราพูดถึงเป็นข้อเท็จจริงที่ใครก็รู้และ

ยอมรับกันอยู่ หรือมีเหตุการณ์มาสนับสนุนคำพูด การยกสิ่งที่เป็นรูปธรรมจะช่วยทำให้การสื่อสาร กระจ่างชัดมากยิ่งขึ้น (จาระไน แกลโกศล 2538)

ตอนที่ 3 การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในส่วนของการปรับตัวที่มีต่อครอบครัวนั้น ส่วนใหญ่แล้วครอบครัวจะสามารถยอมรับได้ ปฏิติกริยาของครอบครัวส่วนใหญ่ก็ยังคงมีความรักและความเข้าใจให้เหมือนเดิม เพียงแต่ อาจจะมีการสอบถามด้วยความห่วงใยหรือพูดโน้มน้าวให้กลุ่มตัวอย่างกลับมาเป็นเหมือนผู้หญิงธรรมดาทั่วไปแต่ก็ไม่ได้จริงจังมากมายนัก นั่นเป็นเพราะว่าครอบครัวมองเห็นการยอมรับจาก สังคมเป็นเงื่อนไข เนื่องจากว่าพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เป็นสิ่งที่ขัดต่อสิ่งที่สังคมได้วางไว้ และปฏิบัติตามกันมา ทำให้ครอบครัวต้องพยายามทำตัวให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม เพื่อที่จะไม่ให้ครอบครัวแตกแยกไปจากครอบครัวอื่นๆ ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดบรรทัด ฐานทางสังคม ที่งามพิศ สัตย์สงวน ได้สรุปไว้ว่า บรรทัดฐานทางสังคมคือ แบบแผนพฤติกรรมที่ เป็นที่คาดหวังของสังคม เป็นมาตรฐานที่สมาชิกในสังคมถูกคาดหวังให้ปฏิบัติตามจึงเป็นที่ยอมรับ กันทั่วไป (งามพิศ สัตย์สงวน 2531)

ในส่วนที่ปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับจากเพื่อนนั้น ส่วนใหญ่แล้วเพื่อนจะสามารถยอมรับได้ มาก ปฏิติกริยาของเพื่อนที่เกิดขึ้นนั้นคือ เพื่อนมีความรักและความเข้าใจเป็นอย่างมาก เนื่องจาก เพื่อนส่วนมากแล้วก็จะเป็นผู้หญิงรักหญิงเหมือนกัน จึงสามารถที่จะเข้าใจความรู้สึกต่อกันได้ดี มากกว่า ทำให้สามารถที่จะพูดคุย ปรึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ สอดคล้อง กับแนวคิด การสื่อสารระหว่างบุคคลที่ บุญบา สุธีธร ได้สรุปไว้ว่า ความเหมือนกันเอื้อให้สื่อสาร สามารถสื่อสารกันได้อย่างเปิดเผยมากยิ่งขึ้น ความเหมือนกันเอื้อให้สื่อสารมีความรู้สึกรู้สึกว่ามีความ เสมอภาคกันมากขึ้น สามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่างๆ ได้อย่างเสรีมากยิ่งขึ้น (บุญบา สุธีธร 2533)

ในงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ในส่วนของ (1) การปรับตัวทางสังคมนั้น พบว่า นักศึกษาหญิงรักหญิง สามารถปรับตัว เข้ากับครอบครัว เพื่อนๆ ได้ โดยมีการตอบรับที่ดี มีความเข้าใจในความเป็นหญิงรักหญิง ไม่แสดง ทำที่รังเกียจ หรือเลิกคบ โดยพฤติกรรมและการแสดงออกให้เหมาะสมเป็นที่ยอมรับได้ใน ครอบครัวและสังคม ทั้งนี้ พ่อแม่จะรู้สึกว่ถ้าลูกเราคบกับผู้หญิงด้วยกันก็จะไม่มีอะไรหน้าเป็นห่วง และใน (2) การทำให้สังคมยอมรับของหญิงรักหญิง นั้น มีวิธีปรับตัวให้เข้ากับคนรอบข้าง ในกรณี ที่มีคนเรียก "ทอม" ซึ่งบางรายเลือกที่จะนิ่งเฉยและยอมรับในสิ่งที่ตัวเองเป็น แต่บางรายไม่สามารถ รับได้และเลือกที่จะโต้ตอบออกไปโดยการ ด่า ฯลฯ เมื่อเวลาผ่านหญิงรักหญิงสามารถยอมรับในสิ่ง ที่ตัวเองเป็นและนิ่งเฉย แต่ใจจริงนั้นไม่ชอบในสิ่งที่ถูกเรียก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องทัศนคติ

ที่จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย ได้สรุปไว้ว่า ทักษะคิดเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อบุคคลต่างๆ เป็น การประเมินค่าสิ่งต่างๆซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งแง่ดีและแง่ร้าย ทักษะคิดจะแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล และทักษะคิดจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นๆ (จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย 2543)

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุป และอภิปรายผลการศึกษาเรื่อง " การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรัก หญิง ในระดับอุดมศึกษา ตรีศึกษา : นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัย ศิลปากร" พบข้อเท็จจริงจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ตามวัตถุประสงค์การศึกษาดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาคำนี้

1.1 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการลดอุปสรรคในการสร้างตัวตนระหว่างหญิงรักหญิงกับครอบครัว เพื่อให้ทำให้ครอบครัวนั้นยังคงมีความรักและความเข้าใจดีต่อกันกับกลุ่มตัวอย่างนั้น มาจากการที่กลุ่มตัวอย่างจะต้องรู้จักปฏิบัติตัวให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสิ่งที่สังคมกำหนดไว้ นอกจากนี้แล้วในการเปิดเผยตนเองนั้นกลุ่มตัวอย่างควรจะต้องพิจารณาดูให้ดีว่าควรที่จะเลือกใช้วิธีการเปิดเผยตนเองผ่านทางตรงหรือทางอ้อม การเปิดเผยตนเองควรทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อที่จะทำให้ครอบครัวค่อยๆ เรียนรู้และสามารถที่จะยอมรับถึงตัวตนที่แท้จริงได้ในท้ายที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างที่มาจากครอบครัวที่มีการสื่อสารแบบเปิดและแบบปล่อยนั้นควรที่จะเลือกเปิดเผยตนเองในทางอ้อมกับครอบครัว เพราะกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างที่จะมีอิสระในการใช้ชีวิตรวมถึงเป็นวิธีการสื่อสารที่ง่ายที่สุดที่จะทำให้ครอบครัวทราบว่าตนนั้นเป็นหญิงรักหญิง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มาจากครอบครัวที่มีการสื่อสารแบบปิดนั้นอาจจะไม่สามารถเปิดเผยตนเองทางอ้อมได้อย่างสะดวกเนื่องจากต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของครอบครัว ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างควรที่จะเลือกเปิดเผยตนเองในทางตรงกับบุคคลที่ตนเองมีความใกล้ชิดและสนิทสนมด้วยก่อนเพื่อจะได้สามารถคาดคะเนความรู้สึกและผลที่อาจจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการเปิดเผยตนเองไปแล้ว โดยอาจจะเลือกเปิดเผยตนเองกับพี่น้องของตนเองก่อนที่จะตัดสินใจว่าควรที่จะเลือกเปิดเผยตนเองกับพี่น้องของตนเองก่อนที่จะตัดสินใจว่าควรที่จะเลือกเปิดเผยตนเองกับพ่อแม่ในทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อให้เกิดผลดีที่สุด

1.2 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การลดอุปสรรคในการสร้างตัวตนระหว่างหญิงรักหญิงกับสังคม ไม่ว่าจะเป็นกับเพื่อน สถานศึกษา และสาธารณชนนั้น ให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับได้นั้น มาจากการที่กลุ่มตัวอย่างจะต้องประพฤติตนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานที่

สังคมวางไว้ รวมถึงจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ภายในสังคมย่อยที่เราเป็นสมาชิกอยู่ด้วย นอกจากนี้ การรอจังหวะเวลาที่เหมาะสมและเลือกวิธีการเปิดเผยตนเองได้อย่างเหมาะสมนั้น ก็จะช่วยให้ อุปสรรคในการสื่อสารลดลง และยังเสริมสร้างให้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันอีกด้วย

1.3 เมื่อกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจที่จะเปิดเผยตนเองต่อครอบครัวและสังคมแล้วนั้น ก็ ควรที่จะกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป รู้จักที่จะรอจังหวะและโอกาสที่เหมาะสมในการเปิดเผย ตนเอง วิธีที่เหมาะสมที่สุดน่าจะเป็นการเปิดเผยตนเองในทางอ้อมไปก่อนเพื่อที่จะได้เป็นการ คาดคะเนความรู้สึกและปฏิกิริยาตอบกลับหลังจากที่ได้มีการเปิดเผยตนเองไปแล้ว จากนั้นไม่ว่า ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจะเป็นการยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ตาม กลุ่มตัวอย่างก็ควรที่จะฝึกจิตใจให้เข้มแข็ง เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ในขณะที่เดียวกันก็ควรที่จะพยายามสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกในครอบครัวและสังคมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการพัฒนารวมไปถึง รักษาความรักและความเข้าใจให้คงอยู่ตลอดไป

1.4 การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะให้สถาบันการศึกษาควรทำความเข้าใจ และเปิดโอกาสรวมทั้งสนับสนุนการเปิดพื้นที่สำหรับกลุ่มหญิงรักหญิง ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรม อย่างสร้างสรรค์ให้มีความสำคัญในศักดิ์ศรี และความเป็นตัวตนของ กลุ่มหญิงรักหญิง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาเรื่อง "การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร" ทำให้ผู้ศึกษาพบว่ายังมี อีกหลายประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมหญิงรักหญิงของนักศึกษาหญิงที่ควรจะต้องศึกษา ผู้ศึกษาจึง ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษาในเรื่องพฤติกรรม และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยใช้ทฤษฎีอื่นๆ ด้วย เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ของหญิงรักหญิงโดยทั่วไป

2.2 ศึกษาถึงกลุ่มหญิงรักหญิงของนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพิ่มเติม

2.3 ศึกษาถึงกลุ่มชายรักชาย และนำมาเปรียบเทียบ เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของ พฤติกรรมที่แท้จริง

2.4 ศึกษาในเรื่องกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มหญิงรักหญิงในกลุ่ม ต่างๆ เช่น นักเรียนมัธยม กลุ่มผู้หญิงวัยทำงาน กลุ่มนักศึกษาจากสถาบันต่างๆ กลุ่มที่ไม่ได้อยู่ใน ระบบการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ในเรื่องความเป็นเพศ และเพศสภาพ และอัตลักษณ์ทางเพศ ของกลุ่มหญิงรักหญิง เพื่อเป็นแนวทางให้สังคมยอมรับในศักดิ์ศรี และความเป็นมนุษย์ของกลุ่ม หญิงรักหญิง

จากการศึกษาเรื่อง การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิง ในระดับอุดมศึกษา
กรณีศึกษา นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ศึกษาทราบดีว่า กลุ่ม
หญิงรักหญิง มีในสังคมไทยมาช้านาน และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากสถิติที่ผู้ศึกษาได้ศึกษา
มาในข้างต้น โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงไทยที่มีค่านิยมที่ผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคม และธรรมชาติ
ด้วยสังคมที่เป็นบริโศคนิยม เป็นต้น ดังนั้นจากการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะทำให้
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนใจ และให้ความสำคัญเกี่ยวกับกลุ่มหญิงรักหญิงในประเทศไทยเพิ่มมา
ยิ่งขึ้น

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

โควี เอส อาร์. อุปนิสัย 7 ประการ ผู้ที่มีประสิทธิภาพสูง [The 7 Habits of Highly Effective People]. แปลโดย สงกรานต์ จิตสุทธินิการ และนิรันดร์ เกษาคุปต์. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดบุ๊คเซ็น, 2539.

จิตติมาพันธ์ ณ เชียงใหม่. "การสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของเด็กกำพร้าพ่อแม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

ชยาพร ธีประเสริฐ. "ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ชลธิชา ศาลิคุปต์. "กระบวนการพัฒนาและสร้างเอกลักษณ์ของหญิงรักหญิง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

ธันนิกานต์ สูญลีณภัย. "ปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้ผู้หญิงเป็นหญิงรักหญิงในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

นิภา นิชยาชน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2530.

นิรมล เปลี้นจรรูญ. "การใช้กัญชาและสารระเหยของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร : การเรียนรู้ทางสังคม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2538.

บุญญาภรณ์ วาณิชชาติ. "บทบาทของเว็บไซต์อัญจารีดอทคอมในการเป็นมณฑลสาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ปิยรัตน์ มาร์เต็ง. "แนวทางการให้การศึกษาเพื่อความเข้าใจในวิถีของคนรักเพศเดียวกัน."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตการพิมพ์, 2530.

พรพิมล วรวิฑูรฑพงษ์ และสงคราม เขาวนศิลป์. "การสร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม." มนุษยศาสตร์สาร 7, 2 (2549) : 33-45.

รัจรี นพเกตุ. มนุษย์:จิตวิทยาทางเพศ. กรุงเทพมหานคร : ประกายพริก, 2542.

ลัดดา รุ่งวิสัย. การอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมตามกฎมาตรฐาน เอ พี เอ. เชียงใหม่ :

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.

วิราช เกษอุดมทรัพย์. "การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว การปรับตัว และภาวะสุขภาพของสตรีวัยหมดประจำเดือน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการส่งเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

ศศิญา บัวผุด. "ปัจจัยคัดสรรความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แรงสนับสนุนทางสังคมและการปรับตัวด้านบทบาทของมารดาหลังคลอด." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.

สเตฟานี นอริส และเอมมา รีด. ความคิดปกติกทางเพศ ทอมเลดี้และเกย์. แปลโดย ชลลดาทองเทวี. กรุงเทพมหานคร : เฌอ, 2532.

สมจิต หนูเจริญ. การดูแลตนเอง: ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2534.

สุมาลี ไศกทอง. กระบวนการสร้างทอมเบรก [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2548. เข้าถึงได้จาก <http://whaf.or.th/modules.php?name=News&file=article&sid=81>

สุวัทธา อารีพรรค. กามวิปริต. กรุงเทพมหานคร : คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

อรพินทร์ ชูชม และอรรดา สุขวรมย์. รายงานวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2532.

อุบลวรรณ แสนมหาชัย. "การปรับตัวต่อความทันสมัยของวัยรุ่นในโรงเรียนชายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมืองเชียงราย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

เอกรงค์ ภาณุพงษ์. ขอโทษที่รักเธอเป็นเลสเบี้ยน (Ouch! She's Lezzie). กรุงเทพมหานคร : สยามอินเตอร์บุ๊คส์, 2546.

เอนก อารีพรรค และสุวัทธา อารีพรรค. เรียนรู้เรื่องเพศ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ภาษาอังกฤษ

- Alexander, C.J. Gay and Lesbian Mental Health: A Sourcebook for Practitioners. New York : Harrington Park Press, 1996.
- Bandura, A. Social Foundation of Thought and Action. New York : Prentice Hall, 1986.
- Barocas, H., W. Reichman, and A.I. Schwebel. Personal Adjustment and Growth : A Lifespan Approach. New York : St. Martin's Press, 1983.
- Boeree, G. Personality Theories : Abraham Maslow [Online]. Accessed 3 August 2005. Available from <http://www.ship.edu/%7Ecqboeree/maslow.html>
- _____. Personality Theories : Carl Rogers [Online]. Accessed 3 August 2005. Available from <http://www.ship.edu/%7Ecqboeree/rogers.html>
- Coopersmith, S. SEI : Self-esteem Inventories. California : Consulting Psychology Press, 1984.
- _____. The Antecedents of Self-Esteem. San Francisco : W. H. Freeman and Co., 1967.
- Myers, David G. Social Psychology. Boston : McGraw-Hill, 1999.
- Robinson, B.A. Professional Associations' statements about Homosexuality [Online]. Accessed 11 July 2007. Available from http://www.religioustolerance.org/hom_prof.htm
- Roy, C., and A.A. Heather. The Roy Adaptation Model. Stamford : Appleton & Lange, 1999.
- Smith, E.R., and D.M. Mackie. Social Psychology. 2nd ed. Philadelphia : Taylor & Francis Group, 1999.
- Sue, D., D.W. Sue, and S. Sue. Understanding Abnormal Behavior. 8th ed. Boston : Houghton Mifflin Company, 2006.
- Sullivan, Thomas J. Introduction to social problems. Boston : Allyn and Bacon, 2000.
- York, F. Important New Book Offers Help For Struggling Lesbians [Online]. Accessed 23 September 2005. Available from <http://www.narth.com/docs/newbook2.html>

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

ภาคผนวก ก
ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ใช้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

การศึกษาเรื่อง " การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา
กรณีศึกษา นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร " ผู้ศึกษาได้ทำการ
สัมภาษณ์นักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 สาขาการจัดการ โรงแรมวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร
จำนวน 25 คน และได้ทำตารางข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ครั้งนี้
ดังต่อไปนี้

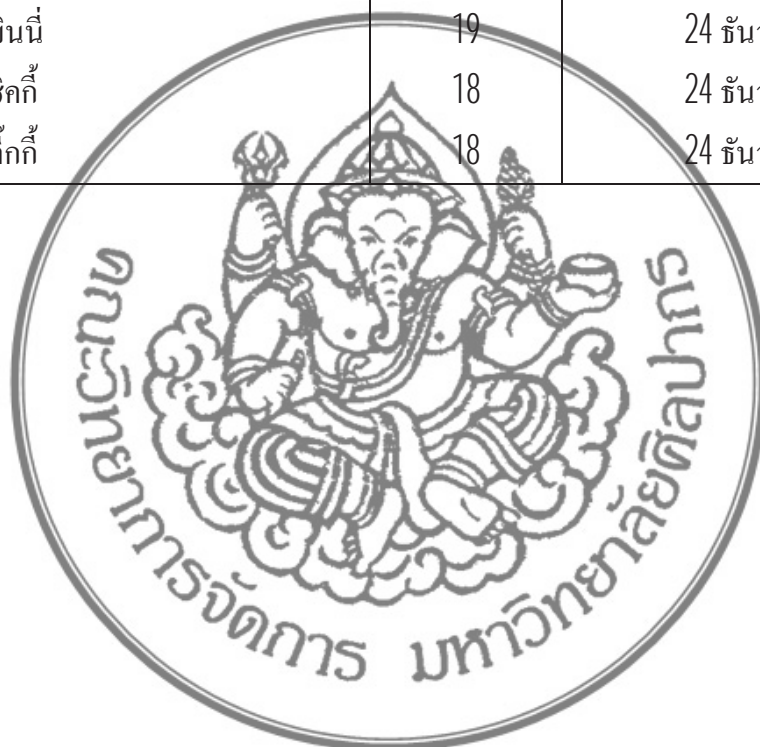
ตารางที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์

ชื่อ (นามสมมติ)	อายุ	วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์
1. แป๊ะซี่	20	23 พฤศจิกายน 2553
2. แซ่มมี	19	23 พฤศจิกายน 2553
3. หิมมี	19	23 พฤศจิกายน 2553
4. คริสปี	19	23 พฤศจิกายน 2553
5. ป๊อกกี้	20	24 พฤศจิกายน 2553
6. เป๊กกี้	19	24 พฤศจิกายน 2553
7. แนนซี่	19	24 พฤศจิกายน 2553
8. ลูซี่	18	25 พฤศจิกายน 2553
9. คู้กกี้	20	25 พฤศจิกายน 2553
10. ม้านี่	19	29 พฤศจิกายน 2553
11. นันนี่	19	29 พฤศจิกายน 2553
12. ปลั๊กกี้	19	29 พฤศจิกายน 2553
13. ปู้กกี้	18	07 ธันวาคม 2553
14. แนนนี่	18	07 ธันวาคม 2553
15. นิคกี้	19	07 ธันวาคม 2553
16. จิกกี้	18	08 ธันวาคม 2553
17. จีจี	18	08 ธันวาคม 2553
18. กี้กี้	18	08 ธันวาคม 2553
19. มิคกี้	18	09 ธันวาคม 2553

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อ (นามสมมติ)	อายุ	วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์
20. อินดี	19	09 ธันวาคม 2553
21. มิ่งกี้	18	09 ธันวาคม 2553
22. ลัคกี้	18	24 ธันวาคม 2553
23. มินนี่	19	24 ธันวาคม 2553
24. ชิคกี้	18	24 ธันวาคม 2553
25. ตี๊กกี้	18	24 ธันวาคม 2553

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา
นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แบบสัมภาษณ์

การสร้างตัวตนทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงในระดับอุดมศึกษา
กรณีศึกษา นักศึกษาหญิงรักหญิง วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

- 1.1 อายุ.....
- 1.2 นามสมมุติที่ต้องการ.....

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับกระบวนการสร้างตัวตนของหญิงรักหญิง

- 2.1 ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาหญิงรักหญิง ส่งผลต่อกระบวนการสร้างตัวตนของหญิงรักหญิงหรือไม่ (ในวัยเด็ก)
- 2.2 การแต่งกายของนักศึกษาหญิงรักหญิง ในวัยเด็ก
- 2.3 การแสดงความเป็นตัวตนด้วยกระบวนการสร้างตัวตน ทำให้พ่อแม่หรือญาติพี่น้องมีปฏิกิริยาต่อเราอย่างไร คุณสามารถรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างไร และมีวิธีที่จะทำให้พวกเขายอมรับไหม

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการแสดงตัวตนของหญิงรักหญิง

- 3.1 หลังจากได้เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงแล้วคุณรู้สึกอย่างไร
- 3.2 คุณเริ่มเปิดเผยความจริงเกี่ยวกับความเป็นตัวตนที่แท้จริงของเราในครอบครัวได้หรือไม่

3.3 คุณเริ่มเปิดเผยตนเองเมื่อไร เปิดเผยกับใคร เปิดเผยอย่างไร และความสัมพันธ์ของครอบครัวกับคุณ ในปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร

3.4 คุณได้มีการบอกกล่าวให้คนในครอบครัวได้รับรู้ความจริงจากปากของเราเองบ้างหรือไม่ ถ้ามีคุณเริ่มต้นบอกกับเขาอย่างไร และมีวิธีทำให้พวกเขายอมรับไหม

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปรับตัวทางสังคมของหญิงรักหญิง

4.1 หลังจากที่ได้เปิดเผยตัวตนไปแล้ว ครอบครัว เพื่อน มีความรู้สึกต่อคุณอย่างไร และคุณต้องปรับตัวเข้ากับ ครอบครัวและเพื่อน เพิ่มหรือไม่

4.2 ความรู้สึกในกรณีที่ถูกเพื่อน หรือคนอื่นเรียกว่า "ทอม" คุณรู้สึกอย่างไร และพยายามปรับตัวเข้ากับพวกเขาอย่างไร (หรือใช้วิธีใดในการโต้ตอบ)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาวกรกมล วรวงษ์
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 36/107 หมู่ 14 ตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่
 จังหวัดนนทบุรี
 ที่ทำงาน กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
 22 ถนนบรมราชชนนี คลิ่งชัน กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชา
 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
 พ.ศ. 2551 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ
 ภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2545 สำนักสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร
 พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน งานสารบรรณ กองกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิทยานักศึกษา ระดับปริญญาตรี